

ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เมษายน 2556

ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เมษายน 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เมษายน 2556

อุไรวรรณ ไชโย. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: เรือเอก ดร. อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์.

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน การบริหารสิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 320 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูป และ
ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก
ด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์รองลงมาคือด้านการสร้าง
วิสัยทัศน์และด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ ตามลำดับ
2. ระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา
บุคคลด้านสิ่งแวดล้อม
3. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียน ในแต่ละ
ด้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ทุกด้าน โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับด้านนโยบาย กับการบริหารงาน
ด้านสิ่งแวดล้อม

THE RELATIONSHIP BETWEEN VISION AND THE ENVIRONMENTAL ADMINISTRATION OF
SCHOOL ADMINISTRATOR IN CHACHOENGSAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 2

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

April 2013

Uraiwan Chaiyo. (2013). *The Relationship between Vision and the Environmental Administration of School Administrator in Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Lect. Dr.Apitee Songbundit.

This aimed of this study is the administrator's vision, school environmental management and the relationship between Vision and the Environmental Administration of School Administrator in Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2

The sample groups of this study are 320 teachers in Chachoengsao Primary Education Service area office 2's school by setting ready-made table and finding by Multistage Random Sampling

The results of this research were as follows

1. The vision of the administrator in Chachoengsao Primary Education Service area office 2's school is in the great level considering in aspect show that every aspects are in the great level, too. The highest level is the observance on the vision.
2. The school environmental management in Chachoengsao Primary Education Service area office 2's school is in the great level considering in aspect show that every aspects are in the great level, too. The highest level is the personal environment support and development.
3. The relation between the school director's vision and environmental management is relation in positive way at .1 levels and the relation between the vision of the school director is relating in positive way too, and the highest is creating vision and policy with environmental management.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ของอุไรวรรณ
ไชยโยฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(เรือเอก อาจารย์ ดร.อภิสิทธิ์ ทองบัณฑิตย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศรีโสภา)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(เรือเอก อาจารย์ ดร.อภิสิทธิ์ ทองบัณฑิตย์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ)

วันที่ เดือน เมษายน พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีทุกประการ ทั้งนี้เนื่องจากได้รับความเมตตาจาก
คณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้
และประสบการณ์ในการจัดทำสารนิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อยผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศรีโสภา อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง
เรือเอก ดร. อภิสิทธิ์ ทรวงบัณฑิตคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาเอาใจใส่ให้
ข้อคิดข้อเสนอแนะจนสามารถสอบสารนิพนธ์ผ่านไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณเรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรวงบัณฑิต อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์
ให้คำปรึกษาแนะนำวิชาการสารนิพนธ์และคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่ได้อบรม
สั่งสอนจนผู้วิจัยเกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณ นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ รองผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 นายจักรพงษ์ แซ่คู รองผู้อำนวยการสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ดร.สุนันทา โกธา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามร่วม
นายมานิช โคมเดือน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ และอาจารย์ ดร.สรภักดิ์สรณ์ ฉัตรภมรทัศน์ ที่กรุณา
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู ผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 2 ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนพี่ๆ เพื่อนๆ
วิชาเอกการบริหารการศึกษา และพี่ๆ เพื่อนๆ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 2 ที่คอยเป็นกำลังใจ และมีส่วนร่วมในการทำสารนิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ
มา ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ คุณประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการีที่ได้อบรม
เลี้ยงดู และมอบโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย ตลอดจนคุณครูอาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน และมีตรสหายทุกคน

อุไรวรรณ ไชยโย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประชากร	5
กลุ่มตัวอย่าง	5
ตัวแปรที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
สมมุติฐานในการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	10
การบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2	10
การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	12
ขอบข่ายของการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	12
ปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2	14
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน	14
ความหมายของวิสัยทัศน์	14
ความสำคัญของวิสัยทัศน์ และวิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียน	15
ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี	17
องค์ประกอบของวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน	19*
การสร้างวิสัยทัศน์	20
การสื่อสารวิสัยทัศน์	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	22
แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	24
ความหมายของสิ่งแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	24
ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	26
องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน	28
องค์ประกอบของการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน	29
ด้านนโยบายและการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม	30
ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม	35
ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	40
ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
งานวิจัยในประเทศ	44
งานวิจัยต่างประเทศ	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
ความมุ่งหมายของการวิจัย	75
สมมุติฐานการวิจัย	75
ขอบเขตการวิจัย	75
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล	77
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปรายผลจากการศึกษา	79
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก	95
ภาคผนวก ข	97
ภาคผนวก ค	107
ภาคผนวก ง	112
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	119

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2555)	12
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตัวแปรตามเพศ ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษาและกลุ่มสาระการเรียนรู้	64
4 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนรายด้านสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	66
5 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวิสัยทัศน์รายข้อของวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	67
6 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	69
7 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	70
8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายภายในองค์ประกอบวิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	72
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายภายในองค์ประกอบการบริหารสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	72
10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหาร สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวม	73
11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหาร สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวม และรายด้าน	74

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

8

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนับเป็นเรื่องสำคัญ เพราะในปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ปัญหาเหล่านี้นับเป็นสิ่งสำคัญดังปรากฏในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) ว่า สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทั่วโลกกำลังอยู่ในภาวะวิกฤต จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน เพื่อปลูกฝัง และให้ความรู้แก่พลเมืองของตนในทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553: 11) ซึ่งวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) ยังได้มุ่งเน้นการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาคน สร้างสังคม คุณธรรมภูมิปัญญา และการเรียนรู้ โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ และยั่งยืน โดยสถานศึกษาต้องมีการกำหนดนโยบายด้านการจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อให้การดำเนินงานในด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ ในขณะเดียวกันก็สร้างความรู้สึที่ดี ความรู้สึกพอใจ รักและผูกพันของบุคลากรในโรงเรียน เช่น ครู และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ภายในโรงเรียนด้วย (ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ. 2550: 22)

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ต้องร่วมกันในการอนุรักษ์ การเสริมสร้าง และการนำไปใช้อย่างคุ้มค่า รวมถึงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยให้นักเรียนได้ศึกษาวิธีการแก้ไข และป้องกัน สร้างความตระหนัก ให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดีต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ กำหนดหลักการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน ตลอดจนสิ่งที่เอื้ออำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ระบุสาระสำคัญของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554: ออนไลน์) นอกจากนี้หน่วยงานอื่นๆ ยังเล็งเห็นถึงความสำคัญของบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดังเช่น กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดทำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้ได้รู้ซึ่งถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม และมีความกระจำในแนวคิด เพื่อพัฒนาให้เกิดทัศนคติและทักษะ ทำให้เกิดความเข้าใจและซาบซึ้งในความสัมพันธ์

ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการปฏิบัติตนที่เหมาะสมในเรื่องการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. 2550: ออนไลน์)

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนับเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องดำเนินการ เนื่องจากการบริหารสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพและชีวภาพ และการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนยังสามารถพัฒนาผู้เรียน เพราะจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข ส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน รวมทั้งช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ทำให้นักเรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ได้ฝึกปฏิบัติจริง สภาพแวดล้อมในโรงเรียนนั้น นับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียน และช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบและประสบความสำเร็จในการศึกษาดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารสิ่งแวดล้อมดังเช่นการศึกษาของ วุฒิ ชัยदानะ (2553: 61) ที่พบว่า บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นที่จะส่งผลกระทบต่อนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนทำให้ทุกคนมีความสุขกายสบายใจอบอุ่นใจส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนให้สูงขึ้นนอกจากนี้ยังพบว่าสิ่งแวดล้อมยังมีความสำคัญในเรื่องระเบียบวินัย ดังเช่น การศึกษาของ สุพล อนามัย (2549: บทคัดย่อ) ที่สรุปผลการศึกษาว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจะช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุข ปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ความรัก ความสามัคคี และได้ยังเสนอเพิ่มเติมว่าสิ่งที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึงคือ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่ บริเวณโรงเรียน การจัดบรรยากาศในการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในบรรยากาศของการเรียนรู้ และการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ให้ความสำคัญต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยมีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัด พัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา และเพื่อพัฒนางานด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความร่มรื่น สวยงาม น่าอยู่ แต่จากผลการศึกษาพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ยังมีส่วนที่ต้องเร่งรัดปรับปรุง และพัฒนาอีกหลายด้าน เช่น การรักษาความสะอาด การดูแลพื้นที่โรงเรียนให้เกิดความสวยงามร่มรื่น ปัญหาอาคารสถานที่ที่ไม่เพียงพอ ไม่สามารถใช้งานได้และไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังพบปัญหาโรงเรียนมีบริเวณคับแคบมีฝุ่นละอองน้ำขังในฤดูฝน บริเวณโรงเรียนไม่สะอาด น้ำดื่มไม่เพียงพอ ห้องส้วมมีกลิ่นเหม็นระบบการสุขาภิบาลที่ไม่ถูกสุขลักษณะรวมถึงเรื่องขยะมูลฝอยน้ำเสียรวมถึงการขาดความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรในด้านสิ่งแวดล้อมที่แท้จริง และโรงเรียนยังขาดความต่อเนื่องในการจัด

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและมีได้ปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2. 2549: 13)

จากปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่กล่าวมานี้ล้วนแต่เป็นปัญหาที่สำคัญและกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสิ้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียน ต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมากขึ้น และการที่จะบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำสถานศึกษามีส่วนสำคัญที่จะพัฒนาและกระตุ้นบุคลากรอื่นๆ ให้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีสภาพแวดล้อมและการเรียนการสอนที่ดีซึ่งการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น จำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ดังที่ แรมเซย์ และ คลาค (Ramsay; & Clark. 1990: 1) ได้เสนอแนะว่า การที่ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ จะส่งผลให้สามารถบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งการบริหารที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารต้องสามารถสร้างวิสัยทัศน์ให้กับองค์กรและสามารถเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ให้เป็นจริงได้ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนนั้นมาจากการเข้าใจองค์การอย่างลึกซึ้งซึ่งสามารถมองเห็นได้ว่าเป้าหมายสุดท้ายขององค์การจะเป็นอย่างไร และจะต้องทำอย่างไรถึงจะบรรลุเป้าหมายนั้น และแนวคิดของ ประเวศ วะสี (2541: 56) ที่เห็นว่า คุณลักษณะพิเศษของผู้บริหารโรงเรียนอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ นอกจากความรู้ความสามารถ และทักษะในการบริหารงานต่างๆ แล้ว นั่นคือการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ เช่นเดียวกับ เฮลมุท (Helmut. 1995: 165) กล่าวว่า คนที่ขาดวิสัยทัศน์จะไม่สามารถบรรลุความหวังที่ยิ่งใหญ่ได้ และไม่สามารถทำแผนงานใหญ่ๆ ให้เป็นจริงได้ สอดคล้องกับเทื่อนทองแก้ว (2555: ออนไลน์) ระบุว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพราะจะทำให้ความสามารถวางแผนในการบริหารองค์การได้ถูกต้อง และสามารถบริหารงานตามแผนให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะทำให้องค์การเจริญก้าวหน้าบรรลุเป้าหมายขององค์การผู้บริหารที่ขาดวิสัยทัศน์จะมองใกล้ทำให้การวางแผนหรือการบริหารอยู่ในวงแคบขององค์การพัฒนาได้ในภาวะจำกัด ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถคาดการณ์ในอนาคตได้ชัดเจนวิสัยทัศน์ของผู้บริหารจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อความสำเร็จขององค์การ

ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิสัยทัศน์นั้น ย่อมสามารถดำเนินการให้สถานศึกษามุ่งไปสู่คุณภาพ และได้มาตรฐาน เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารสิ่งแวดล้อม และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในระดับสูงแล้วก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนผู้บริหารจึงต้องดำเนินการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างมีวิสัยทัศน์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของเพชรสุลักษณ์บำรุงผล (2546: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน: กรณีศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ให้ความสำคัญกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพราะส่งผลกระทบต่อนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนโดยตรง และการที่สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ยังมีส่วนที่ต้องเร่งรัดปรับปรุง และพัฒนาอีกหลายด้าน และการจะบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่ผู้บริหารต้องพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อย่างมีวิสัยทัศน์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารในกำหนดนโยบาย บริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล และเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
2. เพื่อศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้

1. ทราบถึงระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน และระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
2. ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. เป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับครู ผู้บริหาร ศึกษาพิเศษ และผู้เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ รวมถึงใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน กำหนดนโยบาย ในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 166 โรงเรียน จำนวน 1,865 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 320 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) และได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้
 - 1.1 การสร้างวิสัยทัศน์
 - 1.2 การสื่อสารวิสัยทัศน์
 - 1.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์
2. การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้
 - 2.1 ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.3 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน** หมายถึง ภาพความสำเร็จที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้องค์การของตนเป็นซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจสภาพปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยมีความชัดเจน และเป็นไปได้ มีเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถวางแผนกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ให้บรรลุเป้าหมายขององค์การที่พึงปรารถนาในอนาคต ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 **การสร้างวิสัยทัศน์** หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถสร้างภาพที่ต้องการจะเป็นอนาคตของสถานศึกษา โดยมีที่มาจากความรู้ การมีข้อมูลข่าวสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา รวมทั้งมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล ผสมผสานกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.2 **การสื่อสารวิสัยทัศน์** หมายถึง การที่ผู้บริหารสื่อสารให้ครูและผู้เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจวิสัยทัศน์ รวมทั้งเกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ โดยอาจใช้การสื่อสารด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การพูด การเขียน หรือการใช้สัญลักษณ์ และการกระทำ

1.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถนำวิสัยทัศน์เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริง โดยวิธีการแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่นโยบาย แผน กลยุทธ์ แผนงาน โครงการและกิจกรรมของสถานศึกษา

2. การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง สภาพการดำเนินงานที่เกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ภายในโรงเรียน ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน รวมถึงเพื่อสร้างจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรทุกฝ่าย ให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงถึงการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมการเรียนรู้การประสานสัมพันธ์กับชุมชนในทิศทางเดียวกัน ทั้งโรงเรียน โดยพิจารณาจากผลของการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนมีนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปีด้านสิ่งแวดล้อม โครงสร้างการบริหารงานการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยมีการบรรจุหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินไปพัฒนางาน

2.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรในเรื่องสิ่งแวดล้อม มีการเสริมแรงและกระตุ้นให้บุคลากรมีความตระหนัก และมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ด้านการดูแลสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รวมทั้งบุคลากรมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

2.3 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม หมายถึง มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ชุมชน ในการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม มีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีการร่วมมือกันในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

4. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

5. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 หมายถึง โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอคลองเขื่อน อำเภอบางคล้า อำเภอแปลงยาว อำเภอท่าตะเกียบ อำเภอพนมสารคาม อำเภอราชสาส์น และอำเภอสนามชัยเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

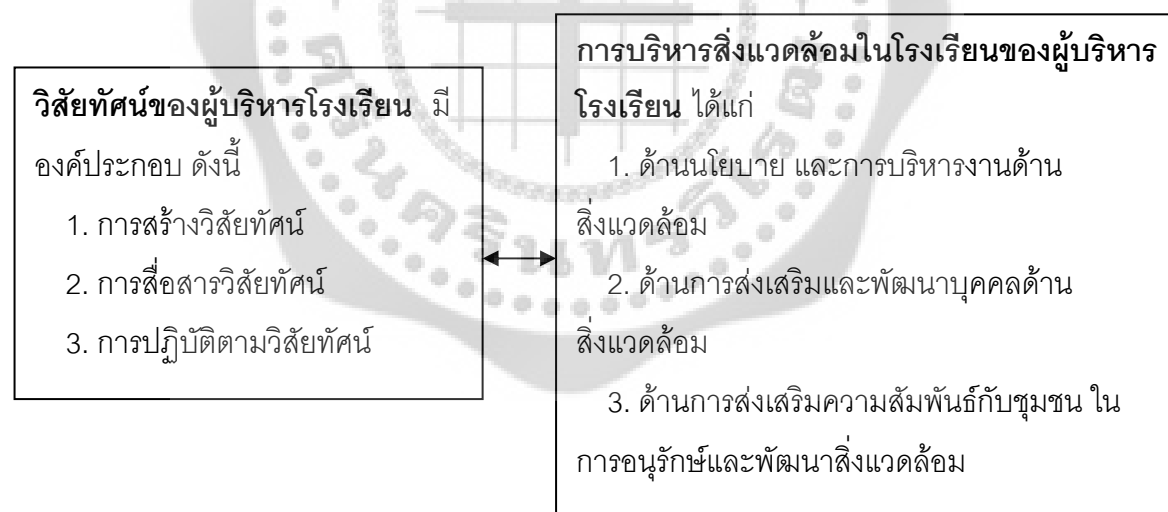
การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเขต 2 ผู้วิจัย ได้นำแนวคิดของบรอน (Braun, 1991: 26) ที่พบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์สภาพการณ์ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ สามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมาย เพื่อสร้างอนาคตผ่านวิสัยทัศน์ขององค์การ 2) การสื่อสารวิสัยทัศน์ โดยการโน้มน้าวใจให้บุคลากรยึดมั่น และร่วมสานฝันต่อวิสัยทัศน์ขององค์การ สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กระตุนการทำงานเป็นทีม ให้บุคลากรได้ใช้ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งแนวคิดของบรอนได้มีผู้นำมาศึกษาหลายท่าน ได้แก่ มนตรี แยมกลีกร (2544: 22) และ บรูซซี ศิริมหาสาคร (2548: 26) ที่เสนอแนะเพิ่มเติมว่าองค์ประกอบของวิสัยทัศน์ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การคิด หรือสร้างภาพที่ควรจะเป็นในอนาคต 2) การสื่อสารภาพที่คิด ขยายหรือขยายความคิด ความเชื่อ แนวคิดของตนให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจ เพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมขององค์การซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกคน 3) การปฏิบัติตามพันธกิจที่กำหนดไว้เพื่อทำให้วิสัยทัศน์เกิดขึ้นจริงในอนาคต

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานที่ 11 มีเนื้อหาว่า สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: ออนไลน์) ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553ค: 74) ที่ได้กำหนดมาตรฐานการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้ 1) ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม และ 3) ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเขต 2

วิสัยทัศน์เป็นคุณสมบัติประการหนึ่งของผู้บริหารที่จะช่วยส่งเสริมการดำเนินงานการบริหารสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารสิ่งแวดล้อม และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในระดับสูงแล้วก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องดำเนินการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างมีวิสัยทัศน์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและ

การพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพชรสุลักษณ์บำรุงผล (2546: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน : กรณีศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ รัตน์จำเรียง เพชรแก้ว (2545: บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับบรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสามัญ ศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีวิสัยทัศน์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบรรยากาศของ โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะบรรยากาศแบบเปิดปานกลางเปิดน้อย และความสัมพันธ์ระหว่าง วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับบรรยากาศเปิดของโรงเรียนและถ้าพิจารณาจำแนกรายด้าน พบว่า มี ความสัมพันธ์กับบรรยากาศของโรงเรียนด้านพฤติกรรมสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนกับด้านพฤติกรรม สามีคศิของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูงทางบวก ส่วนวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้าน ไม่สัมพันธ์กับด้านพฤติกรรมควบคุมของผู้บริหารโรงเรียนและด้านพฤติกรรมข้อใจของครูผู้สอน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อ ต่อไปนี้

1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
 - 1.1 การบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
 - 1.2 การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
 - 1.3 ขอบข่ายของการบริหารงานของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
 - 1.4 ปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน
 - 2.1 ความหมายของวิสัยทัศน์
 - 2.2 ความสำคัญของวิสัยทัศน์
 - 2.3 ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี
3. องค์ประกอบของวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน
 - 3.1 การสร้างวิสัยทัศน์
 - 3.2 การสื่อสารวิสัยทัศน์
 - 3.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์
4. แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
 - 4.1 ความหมายของสิ่งแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
 - 4.2 ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
 - 4.3 องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน
5. องค์ประกอบของการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
 - 5.1 ด้านนโยบายและการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม
 - 5.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม
 - 5.3 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
6. ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

1.1 การบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทราเขต2ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545ข) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546ข) และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มุ่งหวังจะยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐาน จึงกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษายุคใหม่ และเพื่อเป็นการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการลงไปสู่ส่วนภูมิภาค หรือท้องถิ่น จึงให้มีการหลอมรวมเปลี่ยนแปลงอำนาจการบริหารจัดการของหน่วยงาน สำคัญที่กำกับดูแลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับเข้าไว้ด้วยกัน จึงเกิดสำนักงานใหม่ประกอบด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ขณะเดียวกันได้มีการหลอมรวมหน่วยงานในระดับกรมซึ่งมีอยู่เดิม แล้วเปลี่ยนสภาพเป็นหน่วยงานใหม่ตั้งขึ้นเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับจังหวัดและอำเภอก็เช่นเดียวกัน ได้มีการจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นทั่วประเทศจำนวน175 เขต และให้เรียกชื่อหน่วยงานใหม่ในระดับเขตนี้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545ก) และในปี พ.ศ. 2553 ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 และการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553ก) เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ (ฉบับที่2) พ.ศ. 2553 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจนถึงปัจจุบันนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553ข: 4 – 6)

การจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง โดยให้แต่ละเขตพื้นที่การศึกษามีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น

ดังนี้ 1) อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการ และจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา 3) รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง(กระทรวงศึกษาธิการ. 2546)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 (2554: 3) มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยดำเนินการจัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาตลอดชีวิต มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาดังนี้ 1) จัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา กำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว 3) ประสานส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 4) กำกับดูแลติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา 5) ศึกษาวิเคราะห์วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 7) จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 8) ประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคลองค์กรชุมชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา 9) ดำเนินการและประสานส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา 10) ประสานส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา 11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหน่วยงานภาครัฐเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทน กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา 12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

1.2 การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทราเขต 2 (2555: 11) รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสนับสนุนส่งเสริมบทบาทสถานศึกษาในการเป็นนิติบุคคลสามารถปฏิบัติภารกิจในการบริหารจัดการงานวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยบริหารจัดการครอบคลุมในท้องที่ 7 อำเภอ ของจังหวัดจะเขียงเทราประกอบด้วยอำเภอพนมสารคาม สยามชัยเขต ท่าตะเกียบ แปลงยาว บางคล้าราชสาส์น และอำเภอคลองเขื่อน โดยมีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในความรับผิดชอบจำนวน 166 โรงเรียน ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2555)

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู
โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1 – 120 คน)	69	361
โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 121 – 500 คน)	83	1,026
โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 501 คน ขึ้นไป)	14	487
รวมทั้งสิ้น	166	1,865

1.3 ขอบข่ายของการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 มีขอบข่ายของการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 33 – 45)

1.3.1 การบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

1.3.2 การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณมุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริหารมาใช้บริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

1.3.3 การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคล ให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้า ในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3.4 การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์การ ให้การบริหารงาน อื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริหารการศึกษาทุกระดับแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษา ให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจน การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์การที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ในการบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารจะต้องรู้บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งควรมีทักษะในการบริหารงานด้านต่างๆ ซึ่ง เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2539: 1 – 6) ระบุว่า การเป็นผู้บริหารโรงเรียนควรมีทักษะ 5 ด้าน ด้วยกันคือ 1) ทักษะ ทางความรู้ ความคิด 2) ทักษะทางเทคนิค 3) ทักษะทางการศึกษาและการสอน 4) ทักษะทางมนุษย์ และ 5) ทักษะทางความคิดรวบยอด ตลอดจนจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีความสนใจและเห็นความสำคัญ ของการทำงานในโรงเรียน และแน่วใจว่างานที่โรงเรียนทำนั้น เป็นงานที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ศรัทธาต่อคณะครู ผู้ร่วมงาน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มสมาชิกขององค์การ ผู้บริหาร

จะได้รับความเชื่อถือ ไว้วางใจ และมีอำนาจเหนือผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความรักสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดบรรยากาศทางบวกในโรงเรียน จึงจะบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 ปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 ยังมีส่วนที่ต้องเร่งรัดปรับปรุงและพัฒนาอีกหลายด้าน จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 พบปัญหา เช่น การรักษาความสะอาด การดูแลพื้นที่โรงเรียนให้เกิดความสวยงามร่มรื่น ปัญหาอาคารสถานที่ที่ไม่เพียงพอไม่สามารถใช้งานได้ และไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังพบปัญหาโรงเรียนมีบริเวณคับแคบมีฝุ่นละอองน้ำขัง ในฤดูฝนบริเวณโรงเรียนไม่สะอาดน้ำดื่มไม่เพียงพอ ห้องส้วมมีกลิ่นเหม็นระบบการสุขาภิบาลที่ไม่ถูกสุขลักษณะ รวมถึงเรื่องขยะมูลฝอยน้ำเสีย รวมถึงการขาดความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในด้านสิ่งแวดล้อมที่แท้จริง และโรงเรียนยังขาดความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม และมีได้ปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทราเขต 2. 2549: 13)

2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน

2.1 ความหมายของวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ เป็นคำที่ใช้กันแพร่หลาย นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ไว้หลายลักษณะ ดังนี้

บลัมเบิร์ก และ กรีนฟิลด์ (Blumberg; & Greenfield. 1986: 227 – 228) ให้ความหมายของ วิสัยทัศน์ คือ ความสามารถของบุคคลในการมองเห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กับสิ่งที่ต้องการในอนาคต และสามารถกระทำเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปสู่สภาพที่ต้องการในอนาคตได้สำเร็จ

เดวิส และ เดวิสสัน (Davis; & Davidson. 1994: 2) ให้ความหมายของ วิสัยทัศน์เป็นภาพที่สะท้อนความเป็นจริงในอนาคต อันเกิดจากความเข้าใจสภาพปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต มิใช่เพียงแค่ว่าความปรารถนา หรือความใฝ่ฝันเท่านั้น ดังนั้น วิสัยทัศน์ จึงไม่ใช่การแก้ปัญหาในปัจจุบัน และไม่ใช่ว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นเพียงชั่วข้ามคืน แต่เป็นการแก้ปัญหาระยะยาว เพื่อสร้างโอกาสระยะยาวที่สำคัญ วิสัยทัศน์จะมีอิทธิพลต่อการสร้างแรงบันดาลใจให้บุคคลมุ่งสู่สัมฤทธิ์ผลที่ได้วางไว้ ส่งผลให้บุคคล มีการดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย มีการวางแผน และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้น จนกระทั่งบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่วางไว้ และวิสัยทัศน์ยังเป็นสิ่งที่ทำให้เรารู้ว่าชีวิตเราอยู่เพื่ออะไร ทำให้เรามีความมั่นคงไม่หวั่นไหวต่อการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์อย่างไร้เป้าหมาย และไร้ทิศทาง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547: 3) ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ คือ จินตภาพ ในอนาคต ที่เด่นชัดอยู่ในความคิดของบุคคลหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจสภาพปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลง ในอนาคต จินตภาพดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการสร้างแรงบันดาลใจ ให้บุคคลนั้น มุ่งสู่สัมฤทธิ์ผล ที่วางไว้ ส่งผลให้บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย มีการวางแผนและไม่ย่อท้อต่อความล้มเหลว ด้วยความหวัง เสมอว่า จินตภาพนั้นเป็นจริง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553: 11) ให้ความหมายของ วิสัยทัศน์ คือ ความสามารถในการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และรายละเอียดของภารกิจที่ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เบี่ยงเบนไปจากจุดหมายที่กำหนด และวิสัยทัศน์ยังหมายถึงถึง ความสามารถในการสร้างความร่วมแรง ร่วมใจปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วย

สัจจา จันทรวีเชียร (2555: ออนไลน์) ให้ความหมายของ วิสัยทัศน์ คือ การมองภาพอนาคต ของผู้นำ และสมาชิกในองค์กร และกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางที่เชื่อมโยงกับปรัชญา ภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อเข้าไว้ด้วยกัน แล้วมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ และที่สำคัญจุดหมายปลายทางดังกล่าว ต้องชัดเจน ทำทายและมีความเป็นไปได้

สรุปว่า วิสัยทัศน์หมายถึงภาพความสำเร็จที่ผู้นำต้องการให้องค์กรของตนเป็น ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของความเข้าใจสภาพปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงในอนาคตโดยมีเป้าหมาย มีความชัดเจนและเป็นไปได้ มี สามารถวางแผนกำหนดแนวทางการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่พึงปรารถนาในอนาคต

2.2 ความสำคัญของวิสัยทัศน์ และวิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียน

วิสัยทัศน์เปรียบเสมือนแผนที่เดินทางขององค์กรรายละเอียดในวิสัยทัศน์จะช่วยให้องค์กร เดินไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างถูกต้องและประสบผลสำเร็จตามที่ปรารถนาความสำคัญของวิสัยทัศน์ จึงอยู่กับความถูกต้องความมีมาตรฐาน และรายละเอียดต่างๆ ของวิสัยทัศน์เองเพราะสิ่งเหล่านี้ จะถูก นำไปกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานขององค์กรต่อไป โดยนักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ ความสำคัญ และลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี ไว้ดังนี้

2.2.1 ความสำคัญของวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์มีบทบาทและความสำคัญต่อองค์กร บุคคล และนโยบายในโลกยุคปัจจุบัน เป็นอย่างมาก เพราะการมีวิสัยทัศน์จะช่วยกำหนดทิศทาง และคาดคะเน โดยสามารถใช้ประโยชน์จาก การคาดคะเนนั้น มาประกอบในด้านการวางแผนดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีนักวิชาการหลายท่าน เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของวิสัยทัศน์ ดังนี้

นานาส (Nanas. 1992: 25) ได้เสนอว่า วิสัยทัศน์ มีความสำคัญตามบทบาท และพันธกิจ 4 ประการ คือ 1) ก่อให้เกิดความรู้สึกน่าสนใจ น่าดึงดูดใจ กระตุ้นให้บุคคลเกิดความรัก ความผูกพัน เกิดความมุ่งมั่นพยายามปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้วยความเต็มใจ เพื่อการปรับปรุง พัฒนา เพื่อความก้าวหน้า

2) ก่อให้เกิดความหมายในชีวิตการทำงาน และชีวิตส่วนบุคคล มีเป้าหมายด้วยความภาคภูมิใจ อุทิศเสียสละและมุ่งคุณภาพ 3) ช่วยกำหนดมาตรฐานความเป็นเลิศที่โดดเด่น 4) เป็นตัวเชื่อมความเป็นอดีต เชื่อมปัจจุบันเข้ากับอนาคต

บุญเจือ จุฑาพรธนาชาติ (2544: 16) ระบุว่า วิสัยทัศน์มีความสำคัญในการช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความรัก ความผูกพัน เกิดความมุ่งมั่น พยายามปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ด้วยความเต็มใจ มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานสู่เป้าหมาย เพื่อความเจริญก้าวหน้าและความเป็นเลิศขององค์การ

พลเดชะรินทร์ (2552: ออนไลน์) เสนอแนวคิดว่าความสำคัญของวิสัยทัศน์ คือ 1) ช่วยกำหนดทิศทางที่จะดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมขององค์การโดยมีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจน 2) ช่วยให้สมาชิกทุกคนรู้ว่า แต่ละคนมีความสำคัญต่อการมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทางและรู้ว่า จะทำอะไร (What) ทำไมต้องทำ (Why) ทำอย่างไร (How) และทำเมื่อใด (When) 3) ช่วยกระตุ้นให้สมาชิกทุกคน มีความรู้สึก น่าสนใจ มีความผูกพันมุ่งมั่นปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจทำทำทำให้เกิดความหมายในชีวิตการทำงานมีการทำงาน และมีชีวิตอยู่อย่างมีเป้าหมายด้วยความภูมิใจและทุ่มเท เพื่อคุณภาพของผลงานที่ปฏิบัติ 4) ช่วยกำหนดมาตรฐานของชีวิต องค์การ และสังคมที่แสดงถึงการมีชีวิตที่มีคุณภาพ องค์การที่มีคุณภาพและสังคมที่เจริญก้าวหน้ามีความเป็นเลิศในทุกด้าน

สรุปได้ว่า วิสัยทัศน์มีความสำคัญ เพราะเป็นสิ่งที่ผลักดันให้เกิดการพัฒนาตนเอง พัฒนาองค์การตามอุดมคติโดยนี้ถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินงานวิสัยทัศน์ยังเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคล มีความผูกพันต่อองค์การทำให้เกิดความรู้สึกมุ่งมั่นที่จะทำให้องค์การเกิดความก้าวหน้า และยังเป็นตัวกำหนดมาตรฐานให้มีความเป็นเลิศและโดดเด่นทำให้มองเห็นอนาคตได้ชัดเจน สามารถเตรียมการแก้ปัญหา เตรียมการดำเนินงานต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 ความสำคัญของวิสัยทัศน์กับผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เพราะการบริหารโรงเรียนมีกิจกรรม และขอบข่ายงานกว้างขวาง ละเอียดอ่อน และลึกซึ้ง ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีศักยภาพสูงในการค้นหาสิ่งที่ต้องการจะให้โรงเรียนเป็นในอนาคต ดังที่ เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni. 1984: 1) เสนอความคิดว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่จะจัดการศึกษาในโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศได้นั้น จะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เพราะผู้บริหารโรงเรียนจะสามารถเลือกเน้นความสนใจในสิ่งที่เป็นความสำคัญ และเป็นค่านิยมของโรงเรียน ซึ่งจะแสดงให้เห็นสมาชิกรับรู้ได้โดยการกระทำ และคำพูด ดังนั้นสมาชิกในโรงเรียนจะมีความเข้าใจตรงกันว่าอะไรคือเป้าหมายสำคัญของโรงเรียน และทุกคนจะปฏิบัติงานของตนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยของ บลูมเบิร์ก และ กรีนฟิลด์ (Blumberg; & Greenfield. 1986: 176) ที่ได้ศึกษาผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล จำนวน 8 คน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถ

บริหารโรงเรียนได้ผลสำเร็จนั้น ล้วนมีคุณลักษณะที่เหมือนกันอยู่ประการหนึ่ง คือ การเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ซึ่งหมายถึง การเป็นผู้ที่สามารถทราบได้ว่าตนเองต้องการจะให้โรงเรียนเป็นอย่างไรในอนาคต

สรุปว่า วิสัยทัศน์เป็นคุณสมบัติสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ เพราะวิสัยทัศน์จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถตัดสินใจเลือกกระทำการบางสิ่งบางอย่าง ที่เห็นว่า มีความสำคัญ และมีคุณค่าต่อโรงเรียนอย่างแท้จริง และจะทำให้ทุกกิจกรรมในโรงเรียน มีความสอดคล้อง และสนองตอบเป้าหมายอันเป็นผลให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารงานในโรงเรียน ได้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

2.3 ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี

วิสัยทัศน์เป็นภาพอนาคตที่พึงปรารถนาขององค์การ เป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จของทุกองค์การ แต่ภาพความสำเร็จขององค์การจะเกิดขึ้นไม่ได้หากวิสัยทัศน์ที่กำหนดนั้น ไม่มีลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดีซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ที่ดี ไว้ ดังนี้

ดาฟท์ (Daft, 1999: 127 – 132) เสนอแนวคิดที่ว่า วิสัยทัศน์ที่ดีมีลักษณะดังนี้ 1) เชื่อมโยงจากปัจจุบันสู่อนาคต 2) มีความเป็นไปได้นำไปใช้ได้จริง 3) ถูกต้องชัดเจนสั้นๆ เข้าใจง่าย และสะดวกต่อการปฏิบัติ 4) เป็นภาพบวกที่สะท้อนถึงความเป็นเลิศขององค์การ 5) เป็นศูนย์รวมของบุคลากรและสร้างศรัทธาแก่ทุกคน 6) กระตุ้นให้เกิดความท้าทายและความมุ่งมั่นทั้งผู้นำและสมาชิกทุกคนในองค์การ 7) คำนึงถึงผู้มารับบริการเป็นสำคัญ (Customer-Oriented) 8) แปลกใหม่ทันสมัยมีความสอดคล้องกับแนวโน้มในอนาคต 9) เป็นมาตรฐานของการปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศ

สมคักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2543: 3) เสนอแนวคิดที่ว่าวิสัยทัศน์ที่ดี ต้องประกอบไปด้วย 1) มีมุมมองแห่งอนาคต (Future perspective) สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และค่านิยมขององค์การ รวมทั้งวัตถุประสงค์และภารกิจขององค์การนั้นๆ 2) ริเริ่มโดยผู้นำ และสมาชิกที่มีส่วนร่วมคิด และให้การสนับสนุน (Share and Supported) มีความน่าเชื่อถือทุกคนเต็มใจที่จะปฏิบัติตาม การมีส่วนร่วมของสมาชิกจะก่อให้เกิดความผูกพันร่วมกัน และทุกคนพร้อมที่จะให้การสนับสนุน 3) มีสาระครบถ้วนและชัดเจน (Comprehensive & Clear) สะท้อนให้เห็นถึงจุดหมายปลายทาง และทิศทางที่จะก้าวไปในอนาคตที่ทุกคนเข้าใจง่าย สามารถทำให้สำเร็จได้ตรงตามเป้าหมาย สาระต่างๆ จะช่วยกระตุ้น ท้าทายความสามารถและความรู้สึกรักใคร่ของบุคลากรที่จะปฏิบัติงาน 4) ให้ความฝัน และพลังจิตใจ (Positive & Inspiring) ท้าทาย ทะเยอทะยาน สามารถปลุกเร้า และสร้างความคาดหวังที่เป็นสิ่งพึงปรารถนาที่มองเห็นได้ นั่นคือ มีเส้นทางที่ท้าทายความสามารถ 5) มีแผนปฏิบัติที่แสดงให้เห็นวิธีการที่มุ่งสู่จุดหมายชัดเจน และเมื่อปฏิบัติตามแล้วจะให้ผลคุ้มค่าในอนาคต ทั้งในด้านบุคคล และองค์การ ทั้งนี้จะต้องมีความสอดคล้องกับจุดหมายปลายทางที่กำหนดเป็นวิสัยทัศน์

เสาวนิตย์ ชัยมุสิก (2545: 46 – 47) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดีจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนมีลักษณะที่มุ่งอนาคตมีการระบุเวลาของความสำเร็จในการพัฒนา แสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงจากปัจจุบันมีความสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด มีการกำหนดมาตรฐานความเป็นเลิศที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การเขียนวิสัยทัศน์นั้นจะต้องตระหนักว่าวิสัยทัศน์ไม่ใช่คำขวัญบนฝาผนังหรือรั้วสถานศึกษา ไม่ใช่ข้อความระบุเป้าหมายของสถานศึกษา แต่เป็นสิ่งที่สะท้อนจิตสำนึกที่มีพลังของอนาคตเป็นพลังกระตุ้นพฤติกรรมที่เพิ่มความหมายเพิ่มคุณค่าให้แก่งานที่ปฏิบัติเป็นสิ่งที่อยากจะบอกให้ทุกคนรู้ว่า เราจะพัฒนางานไปในทิศทางใดอย่างไรและมีอะไรชี้วัดว่าเราจะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์

ณัฐพงศ์ เกศมาริน (2546: 101) เสนอแนวคิดที่ว่า ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดีนั้น ต้องเป็นวิสัยทัศน์ที่สร้างแรงบันดาลใจกระตุ้นให้สมาชิกแสดงศักยภาพอันดีสูงสุดของตนในการทำงานขยายขีดจำกัดไปสู่ความก้าวหน้ามีความชัดเจนแน่นอนสอดคล้องกับค่านิยม อีกทั้งเป็นสิ่งที่ทำได้จริงสามารถสื่อสารได้โดยง่ายชัดเจนและเข้าใจง่าย

นอกจากนี้ วรวิษุทธิ์ แสงนิมมวล (2545: 3) เสนอแนวคิดที่ว่า ลักษณะวิสัยทัศน์ที่ดี 4 ประการคือ 1) เป็นบวก เนื่องจากวิสัยทัศน์เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้า ดังนั้นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นย่อมกำหนดไม่ได้ว่าจะดีหรือร้ายเพียงใด แต่ผู้ที่มีวิสัยทัศน์ต้องสามารถคิด และปฏิบัติให้เป็นบวกเสมอ คือ เป็นไปในทางสร้างสรรค์ ไม่ใช่ทำลาย 2) ต้องสร้างศรัทธาให้ผู้เกี่ยวข้อง (เพื่อการประสานพลัง) วิสัยทัศน์เป็นเรื่องของการคาดการณ์ และวิสัยทัศน์ที่สมบูรณ์ต้องมีการ Take action ซึ่งถ้าวิสัยทัศน์นั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้อื่น ไม่ว่าจะในระดับกลุ่ม องค์กร สังคม ประเทศชาติ จนถึงระดับนานาชาติก็ตาม การประสานพลังย่อมมีส่วนอย่างยิ่งที่จะทำให้การกระทำนั้นๆ ประสบผลสำเร็จ และพลังนั้นควรเกิดจากศรัทธา 3) ทำทลายและคุ้มค่าต่อความเพียรพยายาม วิสัยทัศน์ที่ดีอีกประการหนึ่งคือควรมีมุมมองที่ทำทลาย และการมีมุมมองที่โดดเด่น เพราะการมีมุมมองที่แตกต่างและเมื่อ Take action ไปแล้วมีผลลัพธ์ที่คุ้มค่า มากกว่ามุมมองธรรมดาหรือเป็นมุมมองพื้นๆ ที่ ใครๆ มองเห็น 4) ต้องอยู่บนศักยภาพและขีดความสามารถ เหตุผลที่วิสัยทัศน์ที่ดีต้องอยู่บนศักยภาพและขีดความสามารถ เพราะการที่คนเราจะประสบผลสำเร็จในกิจกรรมต่างๆ ได้นั้น ไม่ใช่เพียงแค่การมองเห็นหนทางของความสำเร็จเท่านั้น แต่ต้องอาศัยการกระทำหรือ Take action ดังนั้นวิสัยทัศน์ที่ส่งผลจริง จึงประกอบด้วยศักยภาพของบุคคลหรือองค์กรด้วยว่าจะสามารถปฏิบัติได้จริงเพียงใด

สังจา จันทรวีเชียร (2555: ออนไลน์) เสนอแนวคิดที่ว่า วิสัยทัศน์ที่ดีต้องมีลักษณะ 3 มิติ คือ กว้าง-ไกล-ใฝ่สูงซึ่งแต่ละมิติมีลักษณะดังนี้ 1) กว้างคือการมองภาพรวมที่เป็นtotal is more than sum of its parts ด้วยการพิจารณาจุดเด่นจุดด้อยโอกาสปัญหาและปัจจัยต่างๆ ด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองเทคโนโลยีทั้งในระยะสั้น และระยะยาวมาประกอบการกำหนดเป็นวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ 2) ไกลคือ รัศมี

การมองเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ไม่ใช่การมองแบบ here and now ในระยะเวลาสั้นๆ แต่เป็นการสร้างภาพฉายไปข้างหน้า (mental projection) การปฏิบัติที่เกิดแต่ผลระยะสั้น (outputs) แต่ผลลัพธ์ (outcomes) ในระยะยาวไม่บังเกิดก็ไม่ถือว่า เป็นวิสัยทัศน์ที่ดี 3) ใฝ่สูงคือ มีความคิดสร้างสรรค์คล้ายกับสายตาของเหยี่ยวที่บินอยู่บนยอดเขามองเห็นทั้งด้านหน้าและด้านหลังเขามองเห็นว่า มีสิ่งใดเกิดขึ้นและควรปรับท่าที่ไปในทิศทางใดจึงจะมุ่งสู่ความสำเร็จ

สรุปได้ว่า ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดีต้องเป็นสภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตที่วางอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง เป็นสิ่งที่เป็นไปได้มีเหตุผล ทำทลายความสามารถ บ่งบอกภารกิจที่ชัดเจนมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนกำหนดขึ้นจากความเชื่อหรือค่านิยมในหลักการสำคัญร่วมกันมีการระดมสมองการแสดงความคิดเห็นและผ่านการพิจารณากลับกรอง หรือมีความคิดเห็นร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องและเป็นเสมือนแผนที่คอยชี้ทิศทางให้องค์กรก้าวไปในอนาคต

3. องค์ประกอบของวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน

บรอน (นิพนธ์ สำแดงเดช. 2548: 38; อ้างอิงจาก Braun. 1991: 1139 – A) เสนอผลการศึกษาว่า พฤติกรรมของผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ (formulating) ซึ่งได้มาจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการจะเป็นในอนาคต รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง 2) การสื่อสารวิสัยทัศน์ (articulation) โรงเรียนต้องสื่อสารให้ทุกคนทราบ ทั้งผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และคนอื่นๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเชิญชวนให้บุคคลเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วม ให้ร่วมมือและช่วยเหลือให้เกิดความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (implementing) เป็นกระบวนการที่จะทำให้วิสัยทัศน์กลายเป็นจริง เป็นขั้นตอนของการนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติ กำหนดเป็นเป้าหมาย แผนยุทธศาสตร์และกิจกรรมต่างๆ ซึ่งแนวคิดของบรอน ได้มีผู้นำมาศึกษาหลายท่าน ได้แก่ วีระวัฒน์ บันนิตามัย (2538: 24) มนตรี แยมกสิกร (2544: 22) และ บวรชัย ศิริมหาสาคร (2548: 26) ที่กล่าวว่า กระบวนการของวิสัยทัศน์มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การคิดหรือสร้างภาพที่ควรจะเป็นในอนาคต 2) การสื่อสารภาพที่คิด ขยายหรือขยายความคิด ความเชื่อ แนวคิดของตนให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจ เพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร ซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกคน 3) การปฏิบัติตามพันธกิจที่กำหนดไว้ เพื่อทำให้วิสัยทัศน์เกิดขึ้นจริงในอนาคต

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของวิสัยทัศน์นั้น ประกอบด้วย การสามารถสร้างวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นภาพในอนาคตที่พึงประสงค์ และสามารถเผยแพร่หรือสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ผู้อื่นได้รับรู้ เข้าใจและยอมรับในวิสัยทัศน์นั้น รวมทั้งต้องสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ให้บรรลุผลได้ด้วย โดยรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การสร้างวิสัยทัศน์

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของวิสัยทัศน์ ดังนี้

บรอน (ชลาชัย นิมิบุตร. 2550: 29; อ้างอิงจาก Braun. 1991: 26) ได้เสนอแนวคิดว่าการสร้างวิสัยทัศน์เป็นการสร้างความฝันที่เป็นจริงหรือเป็นการสร้างพิมพ์เขียว (blue print) ขององค์การที่มีความเป็นเลิศในอนาคต เป็นการสร้างภาพอนาคตที่ผู้นำปรารถนาจะให้องค์การของตนเป็นอย่างนั้น การสร้างวิสัยทัศน์นั้น จะต้องศึกษาองค์การอย่างลึกซึ้งที่มีข้อมูลอย่างชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่นจุดด้อยของบุคคลสถานที่ทรัพยากรและเวลาวิสัยทัศน์ที่สร้างจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมวิธีการที่ได้อย่างหนึ่งในการสร้างวิสัยทัศน์ก็คือ การให้มีส่วนร่วม (shared vision)

ยुक (Yukl. 1989: 221) เสนอแนวคิดว่าการสร้างวิสัยทัศน์ ผู้นำจะต้องสร้างเครือข่ายงานที่จะต้องได้พบกับสมาชิกในองค์การและนอกองค์การ ทั้งแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการผู้นำจะต้องสนใจในความคิดของผู้อื่นโดยเฉพาะความคิดเห็นใหม่ๆ ที่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของตนเอง และผู้อื่นเพื่อที่จะได้เลือกมาใช้ในการตัดสินใจในการกระทำบางสิ่งบางอย่าง ดังนั้นในการกำหนดภาพอนาคตของสถานศึกษา จึงต้องศึกษาสภาพของสถานศึกษาในปัจจุบันว่า มีจุดเด่นหรือจุดด้อยในด้านใดโดยการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกทุกคนในสถานศึกษาแล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ในภาพรวมของสถานศึกษาเพื่อที่จะตัดสินใจว่าจะวางแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาไปในแนวทางใดในการสร้างวิสัยทัศน์นั้นผู้นำจำเป็นต้องศึกษาองค์การอย่างลึกซึ้ง โดยการเก็บข้อมูลวินิจฉัยความต้องการของสมาชิก ศึกษาข้อมูลเพื่อที่จะนำสิ่งเหล่านั้นมาประมวลเข้ากัน ให้กลายเป็นวิสัยทัศน์

ล็อกและคณะ (Locke et at. 1991: 53 – 54) ได้เสนอแนวทางการสร้างวิสัยทัศน์ของผู้นำ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนา รับฟังความคิดเห็นจากคนอื่นๆ และการจัดกระทำข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อสร้างภาพในอนาคตที่พึงปรารถนาและเป็นไปได้

วีรุธ มาษะศิริานนท์ (2544: 28 – 29) เสนอแนวคิดว่าการจะมีวิสัยทัศน์หรือ สร้างวิสัยทัศน์นั้น จะเกิดจากองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ 1) ข้อมูลข่าวสาร (Information) ทั้งภายในและภายนอกองค์การ 2) องค์ความรู้ (Knowledge) ของคนในองค์การ 3) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) ไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิมๆ 4) ความคาดหวัง (Expectation) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์การ 5) การผสมผสานจินตนาการและดุลพินิจ ศักยภาพ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการเรียนรู้ขององค์การ 6) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การและแนวโน้มต่างๆ ได้อย่างแม่นยำด้วยวิธีการเชิงระบบ (Systematic Approach) 7) การกำหนดทางเลือกในการเดินไปสู่อนาคต (Scenario of the future) ที่จะใช้กลยุทธ์ใดเป็นตัวนำ 8) การรวมพลังความมุ่งมั่นในการสร้างนวัตกรรม (Innovative) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม

ญัฐพงศ์ เกศมาริน (2546: 93 – 95) เสนอแนวคิดว่าการสร้างวิสัยทัศน์คือการปลดปล่อยจิตวิญญาณวิสัยทัศน์เป็นหนึ่งในทักษะสำหรับคนยุคใหม่และเป็นทักษะที่สำคัญภาพที่สร้างขึ้นสามารถเปลี่ยนความเสี่ยงเป็นโอกาสการบริหารที่มีวิสัยทัศน์ไม่เพียงแต่จะกำหนดตำแหน่งองค์การเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง พวกเขายังควบคุมและมีอิทธิพลเหนือความเปลี่ยนแปลงใดๆ แทนที่จะคอยตั้งรับเมื่อทุกคนมีวิสัยทัศน์ก็จะมีพลังมากขึ้นก่อให้เกิดแรงบันดาลใจวิสัยทัศน์นั้น มาจากสติปัญญาและจิตใจที่ทำงานร่วมกันอย่างแท้จริง โดยมีเครื่องมือสำหรับการสร้างวิสัยทัศน์ ได้แก่ 1) การจินตนาการ 2) สัญลักษณ์ต่างๆ 3) การเล่าด้วยเรื่อง 4) การเปลี่ยนอิริยาบถการสร้างวิสัยทัศน์ขึ้นมานับว่า เป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการขยายขีดความสามารถที่รับรู้ได้ในปัจจุบันและมีวิธีการมากมายที่ให้ได้ว่าซึ่งวิสัยทัศน์ กระบวนการนี้เริ่มจากการให้ทุกคนร่วมสานสิ่งที่หวังในอนาคต ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ในเชิงขยายและการรวบรวมยอดความคิดไปควบคู่กัน

สรุปได้ว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถสร้างภาพที่ต้องการจะเป็นอนาคตของสถานศึกษา โดยมีที่มาจากความรับรู้การมีข้อมูลข่าวสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา รวมทั้งมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลสังเคราะห์ข้อมูลผสมผสานกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3.2 การสื่อสารวิสัยทัศน์

เมื่อผู้นำสร้างวิสัยทัศน์ขึ้นมาแล้วจะเก็บไว้คนเดียวไม่ได้ต้องเผยแพร่วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น นั่นคือการเปลี่ยนสภาพของวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลเป็นวิสัยทัศน์ขององค์การ โดยจำเป็นต้องทำให้สมาชิกขององค์การได้รับรู้เข้าใจและมองเห็นความเป็นไปได้การให้สมาชิกขององค์การยอมรับวิสัยทัศน์ของตน ผู้นำต้องมีการอธิบายให้สมาชิกขององค์การยอมรับวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น ผู้นำจะต้องสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมของสมาชิกได้ โดยมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดถึงการสื่อสารวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้

บรอน (นิพนธ์สำแดงเดช. 2548: 43; อ้างอิงจาก Braun. 1991: 1139 – A) เสนอแนวคิดของการสื่อสารวิสัยทัศน์ว่า เมื่อสร้างวิสัยทัศน์ขึ้นมาแล้ว จำเป็นต้องบรรยายอธิบายและทำให้สมาชิกขององค์การได้รับรู้เข้าใจและมองเห็นความเป็นไปได้ผู้นำจะต้องสื่อสารวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น ต้องเปลี่ยนสภาพของวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลให้เป็นวิสัยทัศน์ของส่วนรวมจุดมุ่งหมายของการสื่อสารวิสัยทัศน์คือ การให้สมาชิกขององค์การยอมรับวิสัยทัศน์เป็นของตนเองผู้นำจะต้องมีศิลปะในการอธิบายและโน้มน้าวให้สมาชิกขององค์การเข้าใจและยอมรับวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น ผู้นำจะต้องมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมของสมาชิก

แบร์ คาลด์เวลล์ และ มิลลิแกน (Beare, Caldwell; & Millikan. 1989: 120 – 121) เสนอแนวคิดว่าการสื่อสารวิสัยทัศน์ สามารถทำได้ 3 แนวทาง คือ 1) การพูด หมายถึง การพูดโดยปากเปล่ารวมทั้งการเขียน เพื่ออธิบายถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับองค์การหรือสมาชิก 2) การกระทำ

หมายถึง การจัดสถานที่ทำงาน การเลือกเน้นจุดสนใจหนึ่งเป็นพิเศษ พิธีการต่างๆ การจัดตารางปฏิทิน กิจกรรม 3) การให้รางวัล โดยคำพูดและการกระทำของผู้บริหารที่ให้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกอื่นๆ ของโรงเรียน เช่น คำแสดงความขอบคุณ ยกย่องชมเชย ให้สิทธิพิเศษ การให้ความสนับสนุน เป็นต้น

แฮคแมน สมิท โอลิเวอร์และเทรซี (Hackman, Schmitt-Oliver; & Tracy. 2002: 46 – 47) เสนอแนวคิดว่าการสื่อสารวิสัยทัศน์ที่มีประสิทธิผลทั้งภายในองค์กรและชุมชน ควรใช้สื่อทางสายตา การนำเสนอด้วยวิธีการเขียนและพูด ซึ่งการกระทำหรือการแสดงออกของสมาชิกในโรงเรียนเป็นการสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ดีที่สุด และกล่าวว่า ข้อความที่เป็นวิสัยทัศน์จะต้องสามารถเห็นได้จากประกาศรายวัน ราชศัพท์ ในจดหมายข่าว หรือคู่มือดำเนินงาน ป้ายประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ หรือหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้โอกาสที่จะนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพทุกวัน เพื่อสื่อสารวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสาร (Message) ที่จะต้องสื่อสารออกไป รวมทั้งวิธีการที่ใช้ให้เหมาะสม อาจเป็นภาษาพูดหรือเป็นการกระทำ สื่อสัญลักษณ์อื่นๆ โดยจำเป็นต้องสังเกตจากปฏิกริยาของผู้ฟัง รวมทั้งคำนึงถึงภูมิหลัง ความสนใจของผู้รับสารและเวลาที่ใช้ด้วย

แซคคาโร และ แบ็งค์ (Zaccaro; & Bank. 2004: 371) เสนอแนวคิดว่าการจะแสดงให้ผู้อื่นทราบถึงวิสัยทัศน์หรืออนาคตที่เป็นไปได้นั้น จำเป็นจะต้องสื่อสารให้ผู้อื่นทราบเกิดความเข้าใจและยอมรับ ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลายแนวทางโดยการใช้อวัชศิลป์ เช่น การใช้อุปมา การเขียนเป็นคำขวัญ การเขียนเป็นข้อความที่มีความหมาย การใช้ภาพ สัญลักษณ์ใดๆ ที่เป็นตัวแทนของวิสัยทัศน์ ส่วน วิลมอร์ (Willmore. 2002: 21) อธิบายว่า หากได้วางแผนการเดินทางเอาไว้แล้ว แต่ไม่บอกให้ผู้อื่นทราบว่า จะไปที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร เขาย่อมไม่สามารถให้ความช่วยเหลือในการเดินทางไปให้ถึงจุดหมายได้ ดังนั้น การสื่อสารให้ทุกคนทราบ รวมทั้งเชิญชวนให้ผู้อื่นเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งอาจสื่อสารโดยการพูด การบอกกล่าวหรือการเขียนเป็นข้อความ

สรุปได้ว่า การสื่อสารวิสัยทัศน์ หมายถึง การที่ผู้บริหารสื่อสารให้ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจวิสัยทัศน์รวมทั้งเกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์โดยอาจใช้การสื่อสารด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การพูดการเขียนหรือการใช้สัญลักษณ์และการกระทำ

3.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นการนำวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริงโดยความร่วมมือของสมาชิกทั้งใน และนอกองค์กร เพื่อให้วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นบรรลุผลสำเร็จ วิสัยทัศน์ที่ดีซึ่งนำเสนอภาพในอนาคตขององค์กรที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีกว่าเดิมนั้น จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ แก่องค์กร จนกว่าจะได้นำวิสัยทัศน์นั้นลงสู่การปฏิบัติ การสร้างวิสัยทัศน์และสามารถบริหารจัดการให้เกิดความ

เปลี่ยนแปลงตามวิสัยทัศน์ได้ ได้มีนักวิชาการหลายท่าน เสนอแนวคิด เกี่ยวกับการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ไว้ ดังนี้

บรอน (นิพนธ์สำแดงเดช. 2548: 43; อ้างอิงจาก Braun. 1991: 1139 – A) เสนอแนวคิดว่าการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หรือการนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติเป็นการนำวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริง โดยความร่วมมือทุ่มเทกำลังกายความคิดและความพยายามของสมาชิกภายในองค์การเพื่อให้วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นนั้นดำเนินไปเป็นผลสำเร็จนั้นคือ เป็นการรวมพลังเพื่อบรรลุสภาพการณ์ในอนาคตที่ปรารถนา ซึ่งเป็นการปรับปรุงองค์การให้ดีขึ้นหรือให้มีความเป็นเลิศ

วิลมอร์ (Wilmo. 2002: 21 – 22) ที่ให้เสนอว่า การปฏิบัติเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์นั้น จะต้องจัดการเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ อันได้แก่ เป้าหมาย งบประมาณ และทรัพยากรอื่นๆ ให้ดำเนินการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โดยต้องระบุเป้าหมายและแผนกลยุทธ์อย่างละเอียด รวมทั้งกิจกรรมทุกอย่าง กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน การวางแผนหลักสูตรและอื่นๆ ต้องสอดคล้องและมุ่งสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์สถานศึกษา

แฮคแมน สมิทโอลิเวอร์ และ เทรซี (Hackman, Schmitt-Oliver; & Tracy. 2002: 47) เสนอแนวคิดว่าการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์โดยผ่านกระบวนการวางแผนกลยุทธ์จะเป็นผลสำเร็จก็ต่อเมื่อได้รับการสนับสนุน เน้นย้ำและให้ความสำคัญจากผู้บริหารขององค์การ รวมทั้งการยอมรับและความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความผูกพันของสมาชิกทุกคนในองค์การ การมีความรับผิดชอบและช่วยเหลือ เพื่อให้วิสัยทัศน์ของโรงเรียนกลายเป็นความจริง

เอกันท์ โชติจันทร์ (2550: 48) เสนอแนวคิดว่าการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้ศาสตร์และศิลป์ ในความเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่จะนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างมีระบบแบบแผนตามกระบวนการและขั้นตอนที่เกิดจากการตกผลึกทางความคิดจากวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาแปลงมาเป็นแผนกลยุทธ์ (Strategic) กำหนดเป็นยุทธศาสตร์สู่องค์การ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) บุคลากรทั้งในและนอกองค์การ สามารถมีส่วนร่วมสนับสนุนในการปฏิบัติหรือกระทำกิจกรรมที่กำหนด ภายใต้ทรัพยากร งบประมาณ วัน เวลา สภาพการณ์ สภาพแวดล้อมขององค์กรนั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามลำดับความสำคัญ โดยคำนึงถึงประโยชน์ และความสำเร็จขององค์การให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์

สัจจา จันทรวีเชียร (2550: ออนไลน์) เสนอแนวคิดว่าการนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. การกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน มีระบบระเบียบการประสานงานให้เป็นประโยชน์อย่างจริงจัง

2. ต้องสามารถปรับเปลี่ยนผู้บริหารได้ง่ายและส่งเสริมผู้มีความรู้ ความสามารถให้ได้ มีโอกาสบริหารโดยไม่ยึดติดอยู่กับระบบอาวุโสแต่เพียงอย่างเดียว
3. รู้จักใช้เครื่องมือเครื่องใช้ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมทันสมัย
4. เน้นการพัฒนาและปรับปรุงทัศนคติสมรรถนะของบุคลากรในองค์การอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ
5. การใช้เทคนิคบริหารต่างๆมาช่วยในการบริหาร
6. การส่งเสริมให้ผู้เชี่ยวชาญใช้ความรู้ความชำนาญพิเศษเฉพาะสาขาเพื่อให้งานเกิด ประสิทธิภาพมากที่สุด
7. การให้ความรู้ ข่าวสารที่จำเป็นและเหมาะสมกับพนักงานในองค์การอย่างสม่ำเสมอ และทันทั่วถึง
8. ควรมีการกระจายอำนาจทั้งในการตัดสินใจการควบคุมและการปฏิบัติไปยังบุคลากร าระดับต่างๆ ในองค์การ
9. การปรับองค์การให้กะทัดรัดเหมาะสมกับงาน และมีความยืดหยุ่นสูงสามารถที่จะ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์การเสมอ
10. มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เกื้อหนุนต่อการปฏิบัติงานขององค์การอยู่เสมอ
11. ผู้กำหนดวิสัยทัศน์และผู้ปฏิบัตินั้นจะต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดโดยผู้กำหนด วิสัยทัศน์ควรเตรียมการผลักดันให้บังเกิดภาพในอนาคตที่วาดไว้แต่เนิ่นๆ
12. อุปสรรคที่จะทำให้วิสัยทัศน์ไม่บรรลุผลดังที่คาดไว้คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ ครอบคลุมกว้างเกินไป จนติดตามไม่ได้ขาดการวางแผนที่รัดกุมและขาดการผูกพันเพื่อรองรับการปฏิบัติ อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง การนำวิสัยทัศน์เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริง โดย วิธีการแปลงวิสัยทัศน์ของตนเองลงไปสู่นโยบาย แผน กลยุทธ์ แผนงาน โครงการและกิจกรรมของสถานศึกษา

4. แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

4.1 ความหมายของสิ่งแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

4.1.1 ความหมายของสิ่งแวดล้อม

ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อม ไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ให้ความหมาย ของสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่มีอยู่รอบตัวมนุษย์ที่เกิดขึ้นเอง โดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ทำขึ้น

นงลักษณ์ มีจรรยา (2546: 11) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่มีอยู่โดยรอบที่มีผลกระทบต่อสิ่งที่มีชีวิตซึ่งมิใช่เพียงที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น ซึ่งรวมถึงวัฒนธรรมความเชื่อ ค่านิยม ฯลฯ ที่มีผลผูกพันความรู้สึกนึกคิดและกิจกรรมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งเรียกว่าสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ดังนั้นสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ จึงต้องรวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคมเข้าไว้ด้วยกัน

มหาวิทยาลัยสุรนารี (2549: ออนไลน์) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งมีทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจับต้องได้มองเห็นได้ อาจแบ่งได้เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ แร่ธาตุ รวมถึงมนุษย์ด้วยกัน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคารบ้านเรือนยานพาหนะ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมเช่นวัฒนธรรมประเพณีสิ่งแวดล้อมทางสังคมการเมือง ฯลฯ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2549: ออนไลน์) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมสิ่งที่เห็นได้ด้วยตา และไม่สามารถเห็นได้ด้วยตาสีที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์

แอนนา บรรเทาพล (2552: 17) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบตัวเราทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต อยู่ในรูปธรรมและนามธรรม ทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้น และเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติส่งผลกระทบต่ออาการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทางที่ประสงค์หรือไม่ก็ได้ อาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในตัวบุคคลไม่ว่า จะเป็นร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา

สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ โดยแบ่งได้เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ แร่ธาตุ รวมถึงมนุษย์ด้วยกัน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคารบ้านเรือนยานพาหนะ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมเช่นวัฒนธรรมประเพณี สิ่งแวดล้อมทางสังคมการเมือง

4.1.2 ความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

มีนักวิชาการให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดังนี้

ประเทือง เรืองขัน (2551: 20) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง อาคารสถานที่ และบริเวณโรงเรียนที่ใช้เป็นที่จัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษามีความสำคัญต่อนักเรียนและผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษามาก

ณัฐธยาน์ พลศรีเมือง (2550: 11) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพและสิ่งจัดให้บริการในโรงเรียน ได้แก่ พื้นที่สร้างโรงเรียน อาคารเรียน และสิ่งก่อสร้างห้องเรียน และเครื่องใช้ในห้องเรียน การถ่ายเทอากาศ และแสงสว่าง เสียง ห้องพยาบาล โรงอาหาร โรงครัวสนาม น้ำดื่ม น้ำใช้ ส้วม และที่ปัสสาวะ การกำจัดขยะมูลฝอย การกำจัดน้ำโสโครก การรักษาความสะอาด การสำรวจสภาวะทางด้านสุขภาพในโรงเรียน

ประคอง เจียรทรัพย์ (2550: 22) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง บรรยากาศหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในบริเวณโรงเรียน ทั้งที่เป็นวัตถุ ตัวบุคคล ตลอดจนกระบวนการ หรือวิธีการต่างๆ ที่อยู่โดยรอบ และส่งผลถึงการพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียน

เฉลียว กล้าหาญ (2550: 13) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สภาพการณ์ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่หรือเกิดขึ้นในสถานศึกษาทั้งที่เป็นวัตถุ สิ่งของ ตัวบุคคล วิธีการ หรือกระบวนการต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในสถานศึกษา และส่งผลต่อพัฒนาการของนักเรียนทั้งในด้านบวก และด้านลบ

สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนหมายถึงองค์ประกอบต่างๆภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ได้แก่ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่สวดยามเป็นระเบียบ และมีบรรยากาศที่ดีมีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่โรงเรียนหรือโรงเรียนนั้น ๆ กำหนด

4.2 ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะสนับสนุนผู้เรียนให้มีความรู้สึกที่อยากเรียน และเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้มีหลายประการ (วิจิตเทพประสิทธิ์. 2549: ออนไลน์) ได้แก่

1. สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ ที่เหมาะสม เช่น ห้องเรียนมีความสะอาดสบายมีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนครบถ้วนทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนผู้สอนก็มีความสุขในการสอนสิ่งต่างๆ เหล่านี้ก็จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่นสะดวกรวดเร็วตามแผนที่วางไว้

2. สนับสนุนการเรียนรู้ในด้านต่างๆ เช่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจ เป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะถ้าผู้เรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านกายภาพจิตภาพและทางด้านสังคมภาพแล้วจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกดังกล่าวได้

3. ช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมตามปกติแล้ว การรับรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ปะทะสัมพันธ์กับสิ่งภายนอกที่มากกระตุ้นประสาทสัมผัสของผู้เรียนการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ เป็นการสร้างประสบการณ์ ดังนั้น ถ้าเราต้องการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีก็ต้องจัดให้ผู้เรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีก่อนแล้วสิ่งแวดล้อมต่างๆ เหล่านั้น จะเป็นตัวกำหนดประสบการณ์ของผู้เรียนภายหลัง

4. ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยปรับหรือโน้มน้าวพฤติกรรมของผู้เรียน โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศอบอุ่นเป็นมิตร มี

ความเป็นประชาธิปไตยยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกัน และกันตัดสิ้นปัญหาด้วยเหตุผลต่างๆ สิ่งเหล่านี้จะค่อยๆ แทรกซึมเข้าไปในความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนจนในที่สุดจะแสดงออกในลักษณะของบุคลิกภาพรูปแบบในการรับรู้ตลอดจนค่านิยมต่างๆ ของผู้เรียน

5. ช่วยในการควบคุมชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดอาณาเขตของการเรียนทำให้มีบรรยากาศที่แตกต่างไปจากกิจกรรมอื่น ผู้เรียนเมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่จัดไว้ได้อย่างเหมาะสมก็จะรู้จักสำรวจอยู่ในระเบียบวินัยมากขึ้น โดยเฉพาะถ้ามีการจัดโต๊ะเก้าอี้ของนักเรียนอย่างมีวัตถุประสงค์จะช่วยให้การควบคุมชั้นเรียน มีระบบระเบียบและง่ายสำหรับผู้สอนมากขึ้น

6. เป็นแหล่งทรัพยากรทางการเรียนการจัดสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ในปัจจุบัน เป็นไปอย่างกว้างขวาง เช่น การจัดมุมวิชาการศูนย์วิชาการมุมสื่อการเรียนการสอน ทำให้ทั้งผู้เรียน และผู้สอนสามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลาเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลางได้อย่างดี นอกจากนี้แหล่งทรัพยากรการเรียนจะช่วยพัฒนาความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ตลอดจนเป็นการสร้างนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่ยึดติดอยู่เฉพาะความรู้ที่ได้จากผู้สอน

7. ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี จะทำให้บรรยากาศในการเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะอาดสงบปราศจากสิ่งรบกวน จะช่วยสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ หรือทำกิจกรรมการเรียนต่างๆ อย่างตั้งใจ และมีสมาธิยิ่งถ้าผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งจัดว่าเป็นสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตภาพ มีบุคลิกลักษณะที่อบอุ่นเป็นมิตรก็จะยิ่งทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้น

8. ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน การจัดสถานที่โต๊ะเก้าอี้อุปกรณ์ต่างๆ ให้ง่ายต่อการเคลื่อนไหวโยกย้าย ทำให้ผู้สอนไปถึงตัวผู้เรียนได้สะดวกตำแหน่งของผู้สอนไม่จำเป็นต้องอยู่หน้าชั้นเสมอไปผู้สอนอาจนั่งอยู่ท่ามกลางผู้เรียน เพื่อให้คำปรึกษาแนะแนวทางสิ่งแวดล้อมเช่นนี้ช่วยให้ผู้สอน มีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากขึ้นทำให้ได้รู้จักอุปนิสัย ตลอดจนพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ดีส่วนผู้เรียนจะลดความกลัว และมีความกล้ามากขึ้นกล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็นมีเจตคติที่ดีต่อผู้สอน

9. ช่วยลดความเมื่อยล้าหรือความอ่อนเพลียทางด้านสรีระของผู้เรียน เช่น การจัดโต๊ะเก้าอี้ที่มีขนาดพอเหมาะกับร่างกายของผู้เรียน ช่วยให้การนั่งสบายสามารถนั่งได้นานๆ โดยไม่ปวดหลัง การให้แสงสว่างในห้องเรียนที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนคลายความเมื่อยล้าของสายตา นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาการของผู้เรียนด้านร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญาด้วย

สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการภายในโรงเรียน เพราะจะ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุขส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน รวมทั้ง ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา เพราะนักเรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ได้ฝึกปฏิบัติจริงดังนั้นสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อ ผู้เรียนและช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ความคิดบุคลิกภาพมีความรับผิดชอบและประสบผลสำเร็จ ในการศึกษา

4.3 องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545ก: 9) ได้กำหนดองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุทั้งหลาย เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม คุรุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ สิ่งที่มีชีวิตถึงลักษณะ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดีได้แก่ ความชุ่มชื้น การถูกก่อกองลักษณะ ความร่มรื่น ความสวยงามความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสะอาด ฯลฯ การที่จะจัดสภาพของปัญหา หรือความต้องการจำเป็นแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับแนวความคิดและดุลยพินิจของบุคลากรภายในโรงเรียนนั้นๆ ที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น แต่ก็ควร อยู่ภายใต้หลักการของ การร่วมคิด ร่วมทำ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้สึที่ดี ความรู้สึกของการมีส่วนร่วม ความรู้สึกของความเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ผู้บริหารและครู ควรยอมรับว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่มีความรัก ความผูกพัน และปรารถนาดีต่อกันภายใต้การแนะนำของผู้บริหารและครู

2. สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศทางการเรียนการสอน ทั้งในและ นอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ และประสบการณ์ให้มากที่สุด การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ส่งเสริมบรรยากาศดังกล่าว ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ตรงตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน แล้วดำเนินกิจกรรมด้วยความเป็นกันเอง ส่งเสริมการเรียนเป็นกลุ่ม ช่วยกันคิด ช่วยกันทำระหว่างผู้สอน และผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความมั่นใจ และตระหนักในคุณค่าของตนเอง

3. สิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ได้แก่ การดำเนินการใดๆ ภายในโรงเรียน ให้มีการปฏิบัติงานสำเร็จด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินงานอย่างมีระบบ มีความเชื่อเพื่อเพื่อแผ้ว มีการช่วยเหลือกันระหว่างบุคลากร บุคลากรในโรงเรียนมีความเป็นมิตรต่อกัน ลักษณะการบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีนั้น เริ่มตั้งแต่วิธีกำหนดนโยบาย ควรให้บุคลากรใน โรงเรียนมีส่วนร่วมในการนำข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัญหาปัจจุบัน มารวมกำหนดเป็นนโยบายใน

การแก้ไขปัญหา และพัฒนางานของโรงเรียน การมอบหมายงานแล้วมีการ ติดตามดูแล ช่วยเหลือ มี การสร้างขวัญกำลังใจ จัดสวัสดิการไว้หลายรูปแบบ

จะเห็นว่า องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นในด้านทั้งทางกายภาพ ด้าน วิชาการ และด้านการบริหารจัดการ ต่างก็มีความสอดคล้องซึ่งกันและกัน โดยโรงเรียนต้องเห็นความสำคัญ ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมดังกล่าว เพื่อส่งผลให้บุคลากร รวมทั้งนักเรียนสามารถอยู่ร่วมกันได้ อย่างมีความสุข

5. องค์ประกอบของการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะต้องบริหาร จัดการให้ครอบคลุม และควบคู่กันไปกับการบริหารอาคารสถานที่ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมจะประสบ ความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารจะต้องดำเนินการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม เอาใจใส่การดำเนินการ โดย ต้องดำเนินการวิเคราะห์เห็นนโยบาย จัดทำแผนปฏิบัติงาน ส่งเสริมบุคลากรในการจัดกิจกรรมทั้งในโรงเรียน และชุมชน ให้ขวัญกำลังใจ และส่งเสริมการพัฒนาตนเองของผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน อีกทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ (ประเทือง เรืองจันทร์, 2551: 26)

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ความหมายของการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไว้ ดังนี้ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2544: 25) ให้ความหมายของการบริหารสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน หมายถึง สภาพการดำเนินงานทุกงานที่เกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริม ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้านรวมถึงเพื่อสร้างจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ของบุคลากรทุกฝ่าย ให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงถึงการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมการเรียนรู้ การประสานสัมพันธ์กับชุมชนในทิศทางเดียวกันทั้งโรงเรียน

ธงชัย แสงโพลง (2546: 28) ให้ความหมายของการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านกายภาพ และด้านการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพตามที่กำหนด และเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

วุฒิชัย ดานะ (2553: 6) ให้ความหมายของการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง ลักษณะ ทางกายภาพ และชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นที่จะ ส่งผลกระทบต่อนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนทำให้ทุกคนมีความสุขกาย สบายใจ ส่งผลกระทบต่อ คุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

จะเห็นว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เป็นการปฏิบัติโดยมีแบบแผนดำเนินการ อย่างมี ขั้นตอน และมีกลไกควบคุมให้แผนดำเนินไปได้ ซึ่งต้องมีนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อกำหนดรูปแบบ

การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานนั้นๆ เพื่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้ได้ประสิทธิภาพ โดยโรงเรียนอาจจัดการบริหารตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553ค: 74) โดยสำนักพัฒนาวัตกรรมการจัดการศึกษา ได้จัดทำมาตรฐานการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติโดยสามารถปรับตามบริบท และตามความเหมาะสมของโรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนมีนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม 2) โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมและ 3) โรงเรียนส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพการดำเนินงานทุกงานที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบต่างๆ ภายในโรงเรียน ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน รวมถึงเพื่อสร้างจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรทุกฝ่าย ให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงถึงการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมการเรียนรู้ การประสานสัมพันธ์กับชุมชนในทิศทางเดียวกันทั้งโรงเรียน โดยพิจารณาจากผลของการบริหาร 3 ด้าน คือ 1) สภาพการดำเนินงานด้านนโยบายและการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม 2) สภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม 3) สภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม รายละเอียด ดังนี้

5.1 ด้านนโยบายและการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม

5.1.1 ความหมายของนโยบาย

ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของนโยบาย ไว้ดังนี้

ปิยะพรรณ พันธ์ปี (2548: 19) ให้ความหมายของนโยบาย หมายถึง แนวทางกว้างๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนของผู้บริหาร เพื่อให้องค์การสามารถบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ครอบคลุมถึงแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อบุคลากรในองค์การ

สุคนธา คงศีล และ สุขุมเจียมตน (2550: ออนไลน์) ให้ความหมายของนโยบาย หมายถึง แนวทางที่กำหนดขึ้นอย่างกว้างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหรือข้อความทั่วไป ซึ่งใช้เป็นตัวชี้้นำสำหรับการบริหารงานต่างๆ หรืออาจหมายถึง กลวิธีที่จะเป็นหนทางนำไปสู่เป้าหมายส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเหมาะสม

สุวัฒน์ชัย ยากองโค (2550: 10) ให้ความหมายของนโยบาย หมายถึง ข้อความ หรือสิ่งที่ได้กำหนดไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือเป็นกรอบกำกับการดำเนินงานต่างๆ เป็นสิ่งที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการต้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพิจารณาตัดสินใจจัดทำแผน จัดทำโครงการและกำหนดวิธีการเฉพาะในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

รัตเกล้าประเสริฐ (2555: ออนไลน์) ให้ความหมายของนโยบาย หมายถึง การตัดสินใจขั้นต้นอย่างกว้างๆ จากข้อมูลทั่วไปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปโดยถูกต้อง และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

สรุปได้ว่า นโยบาย หมายถึง แนวทางที่กำหนดขึ้นอย่างกว้างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อใช้เป็นทิศทางสำหรับบุคลากรในองค์กร เป็นการบ่งบอกถึงความมุ่งมั่นต่อคุณภาพที่จะเกิดจากการดำเนินงาน อาจหมายถึง กลวิธีที่จะเป็นหนทางนำไปสู่เป้าหมายส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อย่างเหมาะสม

5.1.2 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) ระบุว่า สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทั่วโลกกำลังอยู่ในภาวะวิกฤต จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม ศึกษาในโรงเรียนเพื่อปลูกฝังและให้ความรู้แก่พลเมืองของตนในทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553: 11) ซึ่งวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) ยังได้มุ่งเน้นการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาคนสร้างสังคมคุณธรรมภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนโดยสถานศึกษาต้องมีการกำหนดนโยบายด้านการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อให้การดำเนินงานในด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆในโรงเรียนประสบผลสำเร็จเพราะสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ในขณะเดียวกันก็สร้างความรู้สึที่ดีความรู้อิสึกพอใจ รักและผูกพันของบุคลากรในโรงเรียนเช่นครูและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ภายในโรงเรียนด้วย (ปฎิคม พงษ์ประเสริฐ. 2550: 22)

5.1.3 การกำหนดนโยบายด้านการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

การบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เริ่มจากการพิจารณานโยบายด้านสิ่งแวดล้อม มีการวิเคราะห์นโยบายไปสู่แนวปฏิบัติการสร้างบุคลากรในโรงเรียนหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เกิดความตระหนักในคุณค่าและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมการมีบุคลากรรับผิดชอบในเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยตรง และการจัดทำแผนปฏิบัติการการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือมีการยกย่องชมเชยบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นด้านการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมมีการร่วมมือประสานงานกันโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่นๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมควรสะท้อนวิสัยทัศน์ เจตนารมณ์ ปรัชญา ค่านิยม และศรัทธาขององค์กรในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องของสิ่งแวดล้อมผู้บริหารควรใช้ความคิดและวิสัยทัศน์ เพื่อกำหนดขึ้นเป็นนโยบายเพราะนโยบายจะกลายเป็นบัญญัติที่องค์กรจะยึดถือต่อไป และควรเป็นแรงบันดาลใจที่สามารถปฏิบัติได้จริงสามารถบอกทิศทางสำหรับใช้ในการตัดสินใจขณะเดียวกันก็ควรจูงใจและกระตุ้นให้พนักงานทุกคนสร้างความเป็นเลิศทางด้านสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (ศุภาพรพิวงาม. 2549: 24)

รุจิเรข เหมราช (2550: 59) เสนอแนวคิดในเรื่องการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายด้านการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดังนี้

1. นำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาในโรงเรียน และชุมชนมาเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการดำเนินงาน
2. เปิดโอกาสให้ทุกส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและดำเนินงานทุกขั้นตอน
3. ระบุนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานไว้ในแผนกลยุทธ์โรงเรียน และแผนการดำเนินการระยะสั้น ระยะยาว
4. จัดทำแผนพัฒนางานทั้งโรงเรียนให้มีความสอดคล้องมาตรฐานสนับสนุนการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม เช่น งานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ควรมีการบูรณาการให้สอดคล้องกันโดยจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น สวนสมุนไพร สวนวรรณคดี สวนวิทยาศาสตร์ โดยจัดให้สวยงามให้เกิดการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ดมดมภาวะ มีวัสดุอุปกรณ์หลากหลาย จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และสภาพปัญหาในโรงเรียน ชุมชน ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของนักเรียน มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และสภาพปัญหาในโรงเรียน ชุมชน ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

5.1.4 การดำเนินการและการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม

ศุภาพรพิงาม (2549: 21) เสนอแนะแนวทางการดำเนินการและการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบ(structure and responsibility) คือ การกำหนดจัดทำเอกสารสื่อสารบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่สิ่งการเพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการปฏิบัติและควบคุมระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทั้งทรัพยากรบุคคลความเชี่ยวชาญเฉพาะวิทยาการ และการเงินผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องแต่งตั้ง และกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่สิ่งการของผู้แทนการจัดการเฉพาะซึ่งไม่มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านอื่น
 - 1.1 ให้มั่นใจว่าข้อกำหนดของระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ได้มีการจัดทำดำเนินการรักษาไว้ตามมาตรฐานระหว่างประเทศ
 - 1.2 รายงานผลการปฏิบัติงานของระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ผู้บริหารระดับสูงทราบเพื่อทบทวนและเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

2. การฝึกอบรมความตระหนักและความสามารถ (training, awareness and competence) คือ การที่องค์กรต้องวิเคราะห์ความต้องการฝึกอบรมบุคลากรทุกคนที่มีการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ จะต้องได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม องค์กรต้องจัดทำและรักษาระเบียบการปฏิบัติงานการฝึกอบรม เพื่อสร้างความตระหนักของบุคลากรในแต่ละสายงาน และระดับที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึง

2.1 ความสำคัญของการปฏิบัติตามนโยบายสิ่งแวดล้อมและระเบียบการปฏิบัติงาน และข้อกำหนดของระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

2.2 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญทั้งที่เกิดขึ้นจริง หรืออาจจะเกิดขึ้น จากการปฏิบัติงานของตนและประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมเมื่อปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน

2.3 บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรให้บรรลุสำเร็จตามนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการเตรียมพร้อมเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

2.4 ผลของการไม่ปฏิบัติตามระเบียบการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ บุคลากรที่มีการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะต้องมีคุณสมบัติในด้านพื้นฐานการศึกษาได้รับการฝึกอบรมหรือประสบการณ์อย่างเหมาะสม

3. การติดต่อสื่อสาร (communications) คือ การที่องค์กรต้องจัดทำและรักษาระเบียบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรเพื่อ

3.1 การติดต่อสื่อสารภายในองค์กรระหว่างบุคลากรต่างระดับและต่างหน้าที่

3.2 การจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร และตอบสนองต่อการติดต่อสื่อสารจากหน่วยงานภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์กรต้องพิจารณากระบวนการในการติดต่อสื่อสารภายนอกในเรื่องลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญขององค์กรและบันทึกการตัดสินใจขององค์กรไว้ด้วย

4. การจัดทำเอกสารระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม (environmental management system documentation) องค์กรต้องจัดทำและรักษาข้อมูลในรูปของเอกสารหรืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อ

4.1 อธิบายหัวข้อสำคัญของระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

4.2 เป็นแนวทางการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกัน

5. การควบคุมเอกสาร (document control) องค์กรต้องจัดทำและรักษาระเบียบการปฏิบัติงานสำหรับการควบคุมเอกสารทั้งหมดตามที่กำหนด ดังนี้

5.1 เอกสารเหล่านั้นอยู่ในที่ปลอดภัย

5.2 ได้รับการทบทวนและปรับปรุงเป็นระยะๆ ตามความจำเป็นและได้รับการอนุมัติให้ใช้โดยผู้มีอำนาจสั่งการ

5.3 สามารถหาเอกสารที่ใช้งานฉบับล่าสุดได้ในทุกแห่งที่จำเป็นต้องใช้ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 เอกสารที่เลิกใช้แล้วต้องกำจัดทิ้งทันทีจากทุกแห่งที่ใช้งานหรือดำเนินการอื่นๆ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำไปใช้โดยไม่ตั้งใจ

5.5 เอกสารที่เลิกใช้แล้วแต่ต้องเก็บไว้เป็นหลักฐานตามกฎหมายหรือเป็นความรู้ ต้องระบุให้ชัดเจน เหมาะสม การจัดทำเอกสารต้องอ่านง่ายชัดเจนลงวันที่ (รวมทั้งวันที่แก้ไขใหม่) และสามารถเข้าถึงง่ายมีการเก็บรักษาไว้อย่างมีระเบียบแบบแผนในระยะเวลาที่กำหนด มีการกำหนดกระบวนการจัดทำและปรับปรุงแก้ไขเอกสาร

6. การควบคุมการปฏิบัติงาน (operational control) องค์การต้องบังคับการปฏิบัติงานและกิจกรรมซึ่งสัมพันธ์กับลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่บ่งชี้ได้ในแนวทางของนโยบายวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การต้องวางแผนกิจกรรมเหล่านี้ รวมทั้งการบำรุงรักษาเพื่อให้แน่ใจว่าแผนดังกล่าวได้นำไปปฏิบัติภายใต้วาระที่กำหนดโดย

6.1 จัดทำและรักษาระเบียบการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมสถานการณ์ซึ่งอาจนำไปสู่การเบี่ยงเบนไปจากนโยบายวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม

6.2 กำหนดเกณฑ์ในการปฏิบัติงานในระเบียบการปฏิบัติงาน

7. การเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉินและการตอบโต้ (emergency preparedness and-response) องค์การต้องจัดทำและรักษาระเบียบการปฏิบัติงาน เพื่อบ่งชี้โอกาสที่จะเกิดและการตอบโต้อุบัติเหตุและสถานการณ์ฉุกเฉินและเพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งอาจจะเป็นผลต่อเนื่องตามมาขององค์การต้องทดสอบการปฏิบัติงานการเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน และการตอบโต้เมื่อสามารถทำได้เป็นระยะๆ องค์การต้องทบทวนและปรับปรุงแก้ไขระเบียบการปฏิบัติงาน การเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน และการตอบโต้เมื่อจำเป็นโดยเฉพาะภายหลังการเกิดอุบัติเหตุหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน

5.1.5 มาตรฐานการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ในด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม

กระทรวงศึกษาธิการ (2553ค: 76) ได้กำหนดมาตรฐานการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. โรงเรียนมีนโยบาย โครงสร้างการบริหารงาน แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่ มีการจัดทำนโยบายและโครงสร้างการบริหารเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีคำสั่งมอบหมาย

งานและผู้รับผิดชอบชัดเจน มีการจัดทำแผนกลยุทธ์มีแผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจุบัน และมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร

2. โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ได้แก่ มีการประเมินการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตร และวางแผนการพัฒนาหลักสูตร นอกจากนี้ยังต้องมีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและชุมชน มีการอนุมัติการใช้หลักสูตรโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรงเรียน

3. โรงเรียนมีการปฏิบัติตามแผนโครงการตามที่ตั้งไว้ มีการประชุมชี้แจงการปฏิบัติงาน ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามโครงการการปฏิบัติตามแผนงานโครงการ มีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ รวมทั้งการติดตามผลโครงการ การปรับปรุง/พัฒนาตามแบบแผนงานโครงการ และรายงานการปฏิบัติการตามโครงการ

4. โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน ได้แก่ มีแผนปฏิทิน การนิเทศ และการปฏิบัติตามแผนปฏิทินการนิเทศ การประเมินผลปฏิบัติตามแผน การปรับปรุงโครงการ สรุปผลการประเมิน และรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ

5. โรงเรียนนำผลการประเมินไปพัฒนางาน ได้แก่ การนำผลการประเมินไปวางแผนการพัฒนางาน มีการปฏิบัติตามแผน และรวบรวมข้อมูล จากนั้นเป็นขั้นตอนของการประเมินผลการพัฒนางาน และรายงานผลการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า สภาพการดำเนินงานด้านนโยบายและการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมหมายถึงการที่โรงเรียนมีนโยบายโครงสร้างการบริหารงานแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปีด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินไปพัฒนางาน

5.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม

5.2.1 ความหมายและหลักการของการพัฒนาบุคลากร

มีนักวิชาการให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้หลายท่านดังนี้

พนัสหันทนาคินทร์ (2546: 175) ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากร (Personnel Development) มาจากคำว่า การพัฒนา (Development) ซึ่งหมายถึง ความเจริญความก้าวหน้า ส่วนคำว่า บุคลากร (Personnel) หมายถึง คนที่ทำงานในหน่วยงานต่างๆ ทุกระดับ ดังนั้นสรุปได้ว่า พัฒนาบุคลากร (Personnel Development) ความหมายว่า การทำให้คนที่ทำงานมีคุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีกว่าเดิม

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2546: 6) ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การช่วยให้บุคลากรได้เกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานควบคู่กันไป โดยวิธีการให้ความรู้

หรือวิธีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจทักษะและทัศนคติซึ่งจะช่วยให้บุคลากรนั้นๆ มีขีดความสามารถ ในการปฏิบัติงานสูงขึ้นมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ 3 ด้าน คือ เพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) เพิ่มพูนทักษะ (Skill) เปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude)

ศุภชัยยาระประภาษ (2548 : 6) ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบในเวลาที่กำหนด เพื่อเพิ่มโอกาสให้บุคลากรในองค์การมีสมรรถภาพสูงขึ้น สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี การพัฒนาบุคลากรนั้นเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของ กลุ่มบุคคล กลุ่มงานและองค์การซึ่งการพัฒนาบุคลากรจะช่วยพัฒนาสมรรถภาพสำคัญ (Key Competencies) ที่จะทำให้บุคลากรในองค์การสามารถปฏิบัติงานปัจจุบัน และอนาคตได้โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า (planned learning Activities) ช่วยทำให้กลุ่มงานในองค์การสามารถริเริ่มและ จัดการเปลี่ยนแปลงและทำให้เกิดการประสานกันระหว่างความต้องการขององค์การกับบุคลากร

สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรหมายถึงกระบวนการเพิ่มคุณภาพการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร ในสังกัดทั้งด้านความรู้ทักษะและทัศนคติให้สามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้ดีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งมีความสุขในการปฏิบัติงานนั้นๆ

5.2.2 ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร

การบริหารงานของหน่วยงานหรือองค์การโดยเฉพาะในการบริหารงานบุคคลมีความสำคัญ และความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอด้วยเหตุผลหลายประการ มี ผู้เสนอแนวคิดของความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรไว้ ดังนี้

สมชาติ กิจยรรยง และ อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2545: 8) เสนอแนวคิดว่า หากองค์การให้ ความสำคัญและเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรแล้ว องค์การจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนา บุคลากร ดังนี้ 1) การพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบจะช่วยเพิ่มพูนรายได้ และสร้างผลกำไรให้แก่ธุรกิจ ขององค์การนั้น 2) การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญในการปฏิบัติงานเป็น อย่างดีจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและยังช่วยป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ 3) การพัฒนา บุคลากรอย่างต่อเนื่องจะช่วยสร้างความพร้อมในการขยายตัวทางธุรกิจขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถในการปฏิบัติงาน จะช่วยให้บุคลากร มี ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

อรพรรณ พรสีมา (2547: 3 – 4) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร และยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมหรือการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับองค์การและงานที่ทำ ทั้งด้านนโยบายภาระหน้าที่ระเบียบปฏิบัติ และสิทธิประโยชน์ที่แต่ละบุคคลจะพึงได้รับจากองค์การ 2) เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ของบุคลากร และช่วยลดความเสียหายที่อาจขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความรู้และประสบการณ์

ในงานที่ทำ 3) เพื่อการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทันต่อความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคตซึ่งจะช่วยให้พนักงานได้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคม 4) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่บุคลากร ซึ่งจะส่งผลให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นในการทำงานและกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองช่วยให้บุคลากรเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง 5) เพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ 6) เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การเป็นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2549: ออนไลน์) เสนอแนวคิดที่ว่า ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรนั้น ต้องมีการเปลี่ยนแปลงภายในขององค์การเช่นองค์การขยายตัวขององค์การ จึงต้องฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้นหรือหากองค์การต้องปรับลดขนาดลง การพัฒนาบุคคล ยังมีส่วนสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้พนักงานเกิดความคล่องตัวในการทำงานมากยิ่งขึ้น ดังนี้ 1) มีความเปลี่ยนแปลงจากภายในขององค์การ เช่น สภาพสังคมการเมืองเศรษฐกิจเป็นต้นขององค์การ จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรเพื่อพนักงานจะได้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกอยู่ตลอดเวลา 2) ช่วยละลายพฤติกรรมมนุษย์โดยปกติพนักงานแต่ละคนจะมีทัศนคติแตกต่างกันไปการพัฒนาบุคลากร สามารถใช้เป็นเครื่องมือละลายพฤติกรรมพนักงานที่มาทำงานร่วมกันให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน 3) ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อาทิ เครื่องจักรที่ทันสมัยคอมพิวเตอร์การอบรมให้พนักงานมีความรู้ ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีเหล่านั้น จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการทำงานของพนักงาน

จากความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร สรุปได้โดยรวมน่า การพัฒนาบุคลากรมีความจำเป็น และมีความสำคัญที่จะช่วยให้บุคลากรเป็นคนทันสมัยทั้งในด้านความรู้ทักษะทางเทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพลดการขัดแย้งในหน่วยงานเกิดความสามัคคีและเป็นบุคคลที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาบุคคลในสังคมให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาประเทศชาติต่อไป

5.2.3 แนวทางการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรนั้นจะต้องให้ทุกคนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพอย่างเต็มที่ ทั้งทางด้านร่างกายจิตใจปัญญาและทักษะฝีมือเพื่อให้เป็นคนดีมีคุณธรรมซึ่งการพัฒนาบุคลากรเป็นกิจกรรมที่จะต้องส่งเสริมให้ทุกคนทุกระดับได้มีโอกาสรับการพัฒนาอย่างทั่วถึงต่อเนื่องและสม่ำเสมอในการพัฒนา จะทำให้เกิดประโยชน์ได้ต้องมีแนวทางและหลักการในการพัฒนา ซึ่ง อรรถพรพร พงษ์สิมา (2547: 15) เสนอแนวคิดว่าการพัฒนาครูด้านสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการที่จะเพิ่มพูนคุณค่าความเป็นมนุษย์เพื่อเป้าหมายแห่งการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและยังก่อให้เกิดสภาพชุมชนที่เข้มแข็ง สังคมสงบประชาชนมีความสุข และมีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนโดย ศุภชัย ยาวะประภาส (2548: 182) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

1. การให้การศึกษาศึกษา/เรียนรู้ (Education/Learning) เป็นการเตรียมการสำหรับชีวิต การให้การศึกษากว้างขวางเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณค่าและทัศนคติการเติมความรู้การใช้วิจารณ์ญาณความเข้าใจ

และปัญญาการให้การศึกษา มักทำผ่านการศึกษาในโรงเรียนระดับอุดมศึกษาและสถาบันทางรัฐประศาสนศาสตร์ต่างๆ

2. การฝึกอบรม (Training) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อเพิ่มผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในตำแหน่งต่างๆ ในแง่มุมมองขององค์กรแล้วและการฝึกอบรม มักเป็นกิจกรรมที่มุ่งสู่บุคลากรในระดับปฏิบัติหรือหัวหน้างาน

3. การพัฒนาบุคลากร (Employee Development) เป็นกระบวนการของการเกี่ยวข้องเชื่อมโยงจากวุฒิภาวะขั้นหนึ่งไปสู่วุฒิภาวะอีกขั้นหนึ่ง จากผลการปฏิบัติงานระดับทั่วไปสู่ผลการปฏิบัติงานระดับดีและพัฒนาสู่ระดับดีเยี่ยมการพัฒนาบุคลากรมุ่งขยายโลกทัศน์ของผู้ปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ พรพนี เวียงโสด (2547: 12) เสนอแนวทางในการพัฒนาครู คุรุยัตหลักการและกระบวนการพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. กำหนดเป้าหมายและบทบาทในการพัฒนา ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของระบบโรงเรียน เช่น กำหนดความรับผิดชอบในหน่วยงานต่างๆ จากนั้นกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาสำหรับแต่ละบุคคลสถาบัน และตลอดทั้งโรงเรียน

2. การพัฒนาโดยการให้มีส่วนร่วมในแผนการปรับปรุงตัวบุคคล การให้คณะครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตัวบุคคลจะเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะทำให้ความเป็นไปในการดำเนินงานและความต้องการที่จะปรับปรุงตัวบุคคล อันจะส่งผลให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตัวตลอดเวลา

3. จุดหมายการพัฒนาครูของแต่ละโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาก็ควรจะได้จัดทำแผนการพัฒนาขึ้นโดยระบุจุดมุ่งหมายให้แน่ชัด และกำหนดแหล่งต่างๆ ที่จะขอความร่วมมือหรือฝึกอบรมให้แก่ครูของโรงเรียน โดยจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งนี้เพื่อให้ได้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ที่จะต้องทำเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรอาจทำได้หลากหลายวิธีโดยจะต้องพัฒนาความรู้และทักษะให้ก้าวทันวิทยาการใหม่ๆ ครูต้องใฝ่รู้และต้องเป็นผู้นำด้านวิชาการและการเป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชนการพัฒนาครู จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะส่งเสริมให้ครูก้าวหน้าในวิชาชีพ สามารถทำงานได้อย่างมีสัมฤทธิ์ผล สามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างมีคุณธรรม ผู้สำเร็จการศึกษา จึงจะมีคุณภาพสังคมไทยจึงจะเข้มแข็งพอที่จะเผชิญเหตุการณ์ต่างๆ ได้

5.2.4 กระบวนการหรือรูปแบบการพัฒนาบุคลากรแบบต่างๆ

การพัฒนาบุคลากรมีความจำเป็นต้องจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบและต้องอาศัยนวัตกรรมใหม่ๆ ในการเรียนรู้ประกอบเช่นการพัฒนาบุคลากรโดยการเปิดพรมแดนการศึกษา จึงจะขจัดความไม่เท่าเทียมในโอกาสเรียนรู้เช่นการศึกษาระบบเปิด (Open University) หรือการเรียนการสอนทางไกล (Distance

Learning) มีรูปแบบหรือวิธีการสอนทางไกล ซึ่ง ศุภชัย ยาวะประภาษ (2548: 201) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาบุคลากร ดังนี้

1. ระบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) เป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกันใช้วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์โดยอาศัยสื่อประสมในหลายรูปแบบ ได้แก่ สื่อที่เป็นหนังสือสื่อทางไปรษณีย์ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ วิทยุกระจายเสียงโทรทัศน์ การประชุมทางไกลด้วยภาพและเสียง (Video Conference) อินเทอร์เน็ตฯลฯ

2. โครงการฝึกอบรมทางไกลของสำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรที่มีบทบาทและหน้าที่ในการพัฒนายกระดับมาตรฐานการฝึกอบรมและเป็นแกนนำในการประสานการพัฒนาและฝึกอบรมโดยวิธีการสอนทางไกล ซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมและสามารถพัฒนาข้าราชการได้อย่างทั่วถึงในเวลาอันรวดเร็ว

3. การเรียนรู้และฝึกอบรมอิเล็กทรอนิกส์ (E – Learning/E – Training) เป็นการพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นไปอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง และทรงประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และที่สำคัญก็คือการแข่งขันกันมากซึ่งทำให้ราคาถูกลงและวงการศึกษาศึกษาและการฝึกอบรมต่างๆ สามารถนำมาใช้เป็นสื่อได้เป็นอย่างดี

4. ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Library: E – Library) นับเป็นแหล่งความรู้หรือแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองของบุคลากรเพราะเป็นแหล่งสืบค้นความรู้และมีฐานข้อมูลที่กว้างขวางยิ่ง รวมถึงมีการใช้คอมพิวเตอร์มาให้บริการในการสืบค้นและบริการแทนชั้นหนังสือ หนังสือและสิ่งพิมพ์อื่นๆ จึงถือได้ว่า ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์เป็นแหล่งความรู้สมัยใหม่สามารถศึกษาค้นคว้าพัฒนาตนเองเป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรนั้นมีกระบวนการที่หลากหลายและมีรูปแบบวิธีต่างๆ มากมายสามารถเลือกกระบวนการและวิธีการที่คิดว่า มีความเหมาะสมซึ่งต้องอาศัยด้านความสะดวกเวลา และสถานที่ประกอบซึ่งทุกองค์ประกอบล้วนแล้วสำคัญทั้งสิ้น

5.2.5 มาตรฐานการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2553ค: 78) ได้กำหนดมาตรฐานการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ดังนี้

1. จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง
2. เสริมแรงและกระตุ้นบุคลากร ให้มีขวัญกำลังใจในการทำงาน ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาของงานที่รับผิดชอบ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการเลื่อนวิทยฐานะ ยกย่องเชิดชูเกียรติในการปฏิบัติงาน และจัดสวัสดิการให้

บุคคลากร

3. บุคลากรมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มีการใช้ถุงผ้าแทนถุงทึว ถุงพลาสติกและกล่องโฟม การมีส่วนร่วมในการปลูกป่า ดูแลสิ่งแวดล้อมทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน เชื้อต่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ให้ทรัพยากรร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาการปลูกป่า ดูแลสิ่งแวดล้อมทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

สรุปได้ว่า สภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริม และพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรในเรื่องสิ่งแวดล้อมมีการเสริมแรงและกระตุ้นให้บุคลากรมีขวัญ และกำลังใจในการทำงานรวมทั้งบุคลากรมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

5.3 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ประสานสัมพันธ์กับชุมชนหมายถึงการที่โรงเรียนดึงศักยภาพของชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเน้นการร่วมคิดร่วมทำร่วมรับผิดชอบ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบส่งผลต่อการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (ถวัลย์ยานี พลศรีเมือง. 2550: 17)

การประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมการที่โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นการดึงศักยภาพของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียน และชุมชนการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบชุมชน เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดกิจกรรมตามหลักยุทธศาสตร์ที่ร่วมกันคิดร่วมกันทำ และร่วมกันรับผิดชอบ (หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักเขตและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. 2544: 51)

โรงเรียนเป็นผู้นำที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน โรงเรียนจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับชุมชนให้ชุมชนเข้าใจ และมองเห็นความสำคัญและพร้อมที่จะนำไปเป็นแบบอย่างในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้ดีขึ้น การจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาจะต้องสัมพันธ์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชน เพื่อให้นักเรียนได้นำผลการเรียนรู้จากโรงเรียนไปใช้ในชุมชนได้เพราะชุมชนแต่ละแห่งมีทรัพยากรต่างๆ มากมายทั้งทรัพยากรบุคคลทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งเหล่านี้โรงเรียนจะต้องนำมาพิจารณานำมาใช้ประโยชน์ในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาเพราะโรงเรียนไม่เพียงแต่พัฒนาคนแต่ต้องพัฒนาชุมชนและสังคมควบคู่ไปด้วยเพื่อให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างราบรื่นสมดุลโรงเรียนจึงควรมุ่งสู่การพัฒนาเปลี่ยนแปลงในชุมชนควบคู่ไปด้วยการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงให้เป็นที่ ชุมชนนั้นสนใจโรงเรียนเอาใจใส่สนับสนุนและถือว่าโรงเรียนเป็นสมบัติอันมีค่าของชุมชน (รุจิเรข เหมลา. 2550: 65)

5.3.1 หลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีวิธีการปฏิบัติอยู่หลายวิธีจะเลือกใช้วิธีใดทางโรงเรียนต้องคำนึงถึงนโยบายด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่เสมอมีผู้เสนอแนะวิธีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนไว้แตกต่างกัน ดังนี้

รุจิรา เหมลา (2550: 65 – 66) เสนอแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนว่า เป็นเรื่องละเอียดอ่อน การที่โรงเรียนจะดำเนินการได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น โดยโรงเรียนต้องทำให้ชุมชนมีความศรัทธากับโรงเรียน วิธีประสานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนสามารถดำเนินการตามสภาพของแต่ละชุมชนเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทสังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. โรงเรียนเชิญครูแกนนำ นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน มาประชุมทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ หลักการยุทธศาสตร์ การดำเนินงานจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเท่าเทียมกัน

2. สำรวจสมาชิกในชุมชน เพื่อหาตัวบุคคลให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งอาจได้จากกลุ่มบุคคล ผู้สนใจเรื่องพลังงาน สิ่งแวดล้อม ผู้นำของชุมชน ผู้ประกอบอาชีพ หรือมีกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ไต๊ะอิหม่าม บาทหลวง ข้าราชการ เอกชน กำนัน องค์การเอกชน อบต. เทศบาล ครัวเรือนในโรงเรียน รวมทั้งคณะครูโรงเรียนใกล้เคียง เยาวชน หรือบุคคลนอกชุมชนที่มีเวลาให้กับโรงเรียน

3. เชิญบุคคลดังกล่าวร่วมประชุมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

4. จัดตั้งและพัฒนาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียน ผู้บริหารควรมอบหมายให้ครู นักเรียน ผู้นำชุมชน จัดทำทะเบียนวิทยากรชุมชนที่มีพื้นฐานทางภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

5. ผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน ร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการ ดำเนินการตามแผนในส่วนของตน โรงเรียนทำส่วนไหน ชุมชนทำส่วนไหน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญ โรงเรียนควรมีการประสานกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกัน ติดตามผลเป็นระยะเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ธีระ รุญเจริญ (2550: 257) เสนอแนวคิดถึงหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคล 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ บุคลากรภายในโรงเรียน และบุคลากรในชุมชนรอบโรงเรียน โดยการสร้างมนุษยสัมพันธ์นั้นผู้บริหารโรงเรียนควรคำนึงถึงหลัก 6 ประการ คือ

1. ผู้บริหารทุกระดับควรถือว่า โรงเรียนเป็นของประชาชน รัฐจัดโรงเรียนขึ้น เพื่อประโยชน์ของประชาชน

2. ผู้บริหารการศึกษาควรอยู่ใกล้ชิดประชาชน มีงานทางวัฒนธรรม และศาสนาที่ไหน ก็ควรเข้าร่วมงาน เพื่อรักษามนุษยสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีกับประชาชน

3. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรู้เห็นกิจการของโรงเรียนตามสมควร หรือทุกโอกาสที่ทำได้

4. แนะนำให้ครูออกไปพบปะผู้ปกครองหรือเยี่ยมนักเรียนที่บ้าน ถ้าพอทำได้ และสถานการณ์อำนวย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวตามวัฒนธรรมไทย

5. มีทางใดที่โรงเรียนพอจะช่วยพัฒนาชาวบ้าน ด้วยการให้การศึกษาด้านวิชาสามัญ และวิชาชีพ ผู้บริหารไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรจัดให้ทุกโอกาสที่พอจะทำได้

6. การรับความช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งนำมาบำรุงโรงเรียน ควรให้เกียรติแก่ผู้ให้ โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง เช่น ประกาศให้ชุมชนทราบ เป็นต้น

5.3.2 มาตรฐานการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2553ค: 81) ได้กำหนดมาตรฐานการบริหารสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษา สามารถสรุปรายละเอียด ดังนี้

1. ใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ได้แก่ มีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ครูมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในการใช้กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

2. จัดกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ได้แก่ มีการกำหนดการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีผลการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ปรากฏตามระยะเวลาที่กำหนด มีผลการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ปรากฏตามระยะเวลาที่กำหนดและส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่นๆ มีผลการจัดกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ปรากฏตามระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่นๆ และได้รับการยกย่อง ชมเชยเป็นที่ยอมรับเป็นแบบอย่างได้

3. โรงเรียน ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วม แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ได้แก่ พัฒนาและปรับปรุงการแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เผยแพร่กิจกรรมการแก้ปัญหา ให้ทุกภาคส่วนทราบและแสดงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานต่อไป

สรุปได้ว่า สภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมหมายถึงมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนชุมชนในการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม มีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีการร่วมมือกันในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

6. ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียนซึ่งการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสามารถพัฒนาผู้เรียนและช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเรียน อย่างมีความสุขส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน รวมทั้งช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาทำให้นักเรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติได้ฝึกปฏิบัติจริง สภาพแวดล้อมในโรงเรียนนั้น จึงนับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียนและช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ความคิดบุคลิกภาพมีความรับผิดชอบและประสบผลสำเร็จในการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารสิ่งแวดล้อมดังเช่นการศึกษา ของ วุฒิชัย ดานะ (2553: 61) ที่พบว่าบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ทำให้ทุกคนมีความสุขกายสบายใจอบอุ่นใจส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนโดยผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนให้สูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า สิ่งแวดล้อมยังมีความสำคัญในเรื่องระเบียบวินัยดังเช่นการศึกษาของ สุพล อนามัย (2549: บทคัดย่อ) ที่สรุปผลการศึกษาว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจะช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุขปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรัก ความสามัคคี และได้ยังเสนอเพิ่มเติมว่า สิ่งที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึงนั้นคือบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ ได้แก่ สถานที่บริเวณโรงเรียนการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในบรรยากาศของการเรียนรู้ และการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนซึ่งการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์วิสัยทัศน์ของผู้บริหารเปรียบเสมือนหางเสือของเรือที่จะนำไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนนั้นสามารถกำหนดได้ว่าต้องการให้โรงเรียนเป็นอย่างไรในอนาคต ดังที่ เท็อน ทองแก้ว (2555: ออนไลน์) ระบุว่า ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล จะสามารถวางแผนใน การบริหารสถานศึกษาได้ถูกต้องและสามารถบริหารงานตามแผนให้ประสบความสำเร็จ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารต้องมีการบริหารสิ่งแวดล้อมอย่างมีวิสัยทัศน์ โดย เพชรสุลักษณ์ บำรุงผล (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน : กรณีศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากทัศนะดังกล่าวจะเห็นได้ว่า วิสัยทัศน์ กับการบริหารสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งยังมีส่วนส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นนอกจากนี้ รัตน์จำเรียง เพชรแก้ว (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับบรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด

สามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีวิสัยทัศน์โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง 2) บรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะบรรยากาศแบบเปิดปานกลางเปิดน้อย และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับบรรยากาศเปิดของโรงเรียน และถ้าพิจารณาจำแนกรายด้านพบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารด้านการสร้างวิสัยทัศน์ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์กับบรรยากาศของโรงเรียนด้านพฤติกรรมสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนกับด้านพฤติกรรมสามัคคีของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูงทางบวก ส่วนวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้าน ไม่สัมพันธ์กับด้านพฤติกรรมควบคุมของผู้บริหารโรงเรียนและด้านพฤติกรรมข้อใจของครูผู้สอน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

ดำรงอ่อนน้อม (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนด้านการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ถูกสุกษลักษณะคือ โรงเรียนจัดทำแผนโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมด้านการเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมโรงเรียนได้ให้การยกย่องชมเชยบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาโรงเรียนจัดกิจกรรม

รัตน์จำเริญ เพชรแก้ว (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับบรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีวิสัยทัศน์โดยรวมและรายด้านคือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับปานกลาง 2) บรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเปิดน้อย จำนวน 35 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.04 เปิดปานกลาง จำนวน 44 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.83 และเปิดมาก จำนวน 13 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 14.13 และ 3) มีความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับบรรยากาศเปิดของโรงเรียน และถ้าพิจารณาจำแนกรายด้านพบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารด้านการสร้างวิสัยทัศน์ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์กับบรรยากาศของโรงเรียนด้านพฤติกรรมสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนกับด้านพฤติกรรมสามัคคีของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูงทางบวก ส่วนวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้านไม่สัมพันธ์กับด้านพฤติกรรมควบคุมของผู้บริหารโรงเรียนและด้านพฤติกรรมข้อใจของครูผู้สอน

กระทรวงศึกษาธิการ(2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวัฒนธรรมสภาพแวดล้อมค่านิยม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ความดี และความสุขของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) วัฒนธรรมสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ความดีและความสุขของผู้เรียนมีลักษณะการจัดวัฒนธรรมสถานศึกษา เช่น รูปแบบและหลักการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นต้น 2) สภาพแวดล้อมสถานศึกษาสถานศึกษา มีการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ความดีและความสุขของผู้เรียนในระดับมากในเรื่องต่อไปนี้เป็น การปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นภายในสถานศึกษา การจัดบริเวณสถานศึกษาน่าอยู่การจัดสวนและปลูกไม้ดอกไม้ประดับสวยงามภายในห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอผู้สอนมีความรู้ความสามารถแต่งกายสุภาพเรียบร้อยมีอาคารเรียนและอาคารประกอบเพียงพอและวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูหลากหลาย และ 3) ค่านิยมของสถานศึกษาค่านิยมของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดี และความสุขของผู้เรียนจำแนกตามค่านิยมที่ปลูกฝังวิธีการปลูกฝังและผลที่เกิดขึ้นสรุปผลได้ดังนี้ ค่านิยมที่สถานศึกษาปลูกฝังแก่ผู้สอนและผู้เรียนคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ความรับผิดชอบตรงต่อเวลาการเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ความมีระเบียบวินัย แต่งกายสุภาพเรียบร้อย และวิธีการปลูกฝังค่านิยมวิธีการปลูกฝังค่านิยม จะแตกต่างกันตามภาระหน้าที่ดังนี้ ประชุมครูและอาจารย์ เพื่อกำหนดค่านิยมที่พึงประสงค์ ของสถานศึกษาและมอบหมายให้ดูแลกิจกรรมและโครงการต่างๆ โดยเน้นการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้สอน ฝึกผู้เรียนให้ปฏิบัติตามค่านิยมของสถานศึกษาโดยผ่านการจัดกิจกรรมและโครงการมีการติดตามรายงานผล อีกทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนโดยสอดแทรกในการเรียนการสอน ส่วนผลที่เกิดขึ้นผู้สอนและผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เป็นไปตาม ที่สถานศึกษาคาดหวังและคล้ายคลึงกันดังนี้ผู้สอนและผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์, มีความรับผิดชอบมากขึ้น มีระเบียบวินัยปฏิบัติตามกฎระเบียบของราชการและสถานศึกษา มีสัมมาคารวะกิริยามารยาทงามอ่อนน้อมถ่อมตนพูดจาไพเราะ

ไพโรจน์ โดยคำดี (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่าการดำเนินการตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาอยู่ในระดับมากประสพการณ์ ในการทำงานที่แตกต่างกันจะมีพรรณนะในการดำเนินการแตกต่างกันระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีพรรณนะในการดำเนินการไม่แตกต่างกันและขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันจะมีพรรณนะในการดำเนินการที่ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

วินัย คำประดิษฐ์ (2547: 90) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 1 – 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 1 – 2 มีระดับวิสัยทัศน์อยู่ระดับสูง

วิเชียร กระพี้แดง (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาแนวการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่นผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาด้านการส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในสถานศึกษา

ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาด้านการร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ส่วนปัญหาและอุปสรรคการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมโดยภาพรวม ทั้งหมดมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย มีอยู่ด้านเดียวคือด้านการร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

สุพลอนามัย (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพและด้านวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากกว่าการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จำแนกตามโรงเรียนเอกชนพบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมที่สำคัญที่สุดคือ มีจำนวนนักเรียนมากเกินไปพื้นที่และอุปกรณ์การเล่นน้อยกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก ขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนครูเสนอแนะว่าควรพิจารณาปรับนักเรียนในปริมาณพอเหมาะจัดมุมสนทนาให้นักเรียนได้พักผ่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกและควรมีกิจกรรมที่พานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่

ศุภาพร ผิวงาม (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม การวางแผนดำเนินงานสิ่งแวดล้อม และการดำเนินการ และการปฏิบัติการ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ การตรวจสอบ และการปฏิบัติการแก้ไข และการทบทวนการจัดการ

พระครูสมุห์ไกรสิทธิ์ ฐานโกสโล (ทิพม่อน) (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารและครูอาจารย์ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารและครูอาจารย์ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคลากรของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการบริหารสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน และด้านความร่วมมือ

ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

สำเริง วงษ์เจริญ (2549: 67) ที่ศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

รุจิเรข เหมลา (2550: 114) ได้ศึกษา สภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ในระดับปานกลางการเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน พบว่า สภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประคอง เจียรทรัพย์ (2550: 57) ได้ศึกษา การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอศรีเทพจังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2550 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยรวม และด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมากกว่าระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกฉันทไชติฉันท (2550: 129) ที่ศึกษาเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การสร้างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนั้น ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารเพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันการเข้ารับการอบรมหลักสูตรนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงวิสัยทัศน์การบริหารสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรม จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องที่ความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานตามขอบข่ายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษากำหนด

ทองอินทร์บุญทูล (2551: 49) ที่ศึกษาสภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหารเขต3 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหารเขต3 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ต่างมีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อม เพราะเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในโรงเรียนที่จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ณัฐกิตติ์ นาคแดง (2551: 91) ที่ศึกษาวิจัยทัศนคติในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 พบว่า ระดับทัศนคติในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านโดยด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การสร้างวิสัยทัศน์และด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์

วุฒิชัยदानะ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า 1) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากด้านที่มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มากที่สุดคือด้านการบริหารและการจัดการรองลงมาคือ ด้านกายภาพและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านวิชาการตามลำดับ 2) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ภาษาอังกฤษ และวิชาภาษาไทย อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ฟอล์ค และ บอลลิง (Falk; & Balling. 1982: 22 – 28) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมในการศึกษาค้นคว้านอกสถานที่ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยการทดลองกับนักเรียน จำนวน 96 คน ที่เรียนอยู่ในระดับ 3 และระดับ 5 ด้วยการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งไปศึกษาค้นคว้าในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงทั้งวัน ส่วนอีกกลุ่มได้รับการสอนนอกห้องเรียนระหว่างชั่วโมงที่เรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยประสบการณ์ตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าส่วนการวัดด้วยการสังเกตพบว่าพฤติกรรมต่างๆ จะเปลี่ยนไปตามอายุและสภาพแวดล้อมจากแบบจำลองที่จัดทำขึ้นได้ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของการเรียนรู้และพฤติกรรมที่มีผลต่อขีดขั้นของการพัฒนาการและความแปลกใหม่ของสิ่งแวดล้อม

วูร์น (Vroon. 1990: 240; อ้างอิงจาก มันทนา แขวงโสภา. 2538: 57) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยด้านศิลปะขนาดเล็กกับสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยโดยสำรวจความคิดเห็นและสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจาก 119 วิทยาลัยใน 5 รัฐของเขตตะวันตกของประเทศอเมริกา พบว่าสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีอิทธิพลต่อบุคคลและการปรับตัวตามธรรมชาติ วิทยาลัยขนาดเล็ก จะเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน เมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมผลการวิจัยนี้ เป็นข้อสรุปสำหรับนโยบายทางด้านการศึกษาให้คำจำกัดความถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมของวิทยาลัยขนาดเล็กและใช้เป็นข้อเสนอแนะสำหรับนักปฏิบัติในการสร้างทฤษฎีใหม่ และเป็นหัวข้อวิจัยในอนาคตต่อไป

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสิ่งแวดล้อม ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงให้เห็นว่า สิ่งแวดล้อมมีอิทธิต่อชีวิตและความเป็นอยู่ และมีความสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญาความรู้ ความคิดทัศนคติคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ดีย่อมมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความพอใจและศึกษาในโรงเรียนนั้นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยได้แนวคิดในการศึกษา จากการทบทวนเอกสาร ตำราวิชาการ และการค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการศึกษา จากนั้นนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิด และกำหนดรูปแบบการศึกษาซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนตามแนวคิดของ บรอน (Braun. 1991) ที่ว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การสื่อสารวิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ส่วนการศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ผู้ศึกษาใช้แนวความคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ(2553ค: 74 – 79) ที่ได้กำหนดมาตรฐานการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) สภาพการดำเนินงานด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม 2) สภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม และ 3) สภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่ออธิบายว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 มีวิสัยทัศน์ในระดับใด และมีการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระดับใด ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยผ่านการแสดงความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ซึ่งมีแนวทางในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร

ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำนวน 166 โรงเรียน จำนวน 1,865คน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2555)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ครูในสถานศึกษาชั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำนวน 320 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) และได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 ออกตามขนาดของสถานศึกษา ได้สถานศึกษาขนาดใหญ่ 14 แห่ง ขนาดกลาง 83 แห่ง และขนาดเล็ก 69 แห่ง

ขั้นที่ 2 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน ร้อยละ 50 ของแต่ละขนาด ได้สถานศึกษาขนาดใหญ่ 7 แห่ง ขนาดกลาง 42 แห่ง และขนาดเล็ก 35 แห่ง

ขั้นที่ 3 กำหนดกลุ่มตัวอย่างครู ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามสัดส่วนของแต่ละขนาดได้ สถานศึกษาขนาดใหญ่ 82 คน ขนาดกลาง 176 คน และขนาดเล็ก 62 คน รวมครูจากสถานศึกษาทุกขนาดทั้งสิ้น 320 คน

ขั้นที่ 4 สุ่มอย่างง่ายครูในสถานศึกษาของขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กที่สุ่มได้ ตามสัดส่วน (Proportion to size) และศึกษาในทุกหน่วยของประชากร ได้ผลดัง ตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานศึกษา	ครู	สถานศึกษา	ครู
ขนาดใหญ่	บ้านท่ากลอย	28	โรงเรียนที่ 1	12
ขนาดใหญ่	บ้านหนองคอก	39	-	-
ขนาดใหญ่	บ้านหนองประโยชน์	27	โรงเรียนที่ 2	11
ขนาดใหญ่	บ้านห้วยตะปอก	26	โรงเรียนที่ 3	11
ขนาดใหญ่	สุตะบำรุงพิทยาคาร	33	-	-
ขนาดใหญ่	ดาราจรัส	50	โรงเรียนที่ 4	12
ขนาดใหญ่	ตลาดบางป่อ	19	-	-
ขนาดใหญ่	จุฑาทิพย์	37	โรงเรียนที่ 5	12
ขนาดใหญ่	ธีรวิทยา	20	-	-
ขนาดใหญ่	บ้านเขาหินซ้อน	46	-	-
ขนาดใหญ่	วัดท่าเกษียน	73	โรงเรียนที่ 6	12
ขนาดใหญ่	บ้านโป่งเจริญ	22	-	-
ขนาดใหญ่	บ้านหนองยาง	36	โรงเรียนที่ 7	12
ขนาดใหญ่	มัธยมพระราชทานนายาว	22	-	-
	รวม			82
ขนาดกลาง	ก้อนแก้วราษฎร์บำรุง	13	-	-
ขนาดกลาง	โสภณประชาเทวารุทธรักษ์	8	โรงเรียนที่ 1	4
ขนาดกลาง	บ้านท่าคาน	8	-	-
ขนาดกลาง	บ้านทุ่งสำ	18	โรงเรียนที่ 2	5
ขนาดกลาง	บ้านเทพประทาน	15	-	-
ขนาดกลาง	บ้านธรรมรัตน์ใน	13	-	-
ขนาดกลาง	บ้านร่มโพธิ์ทอง	15	โรงเรียนที่ 3	4
ขนาดกลาง	บ้านวังหิน	13	-	-
ขนาดกลาง	บ้านศรีเจริญทอง	13	โรงเรียนที่ 4	4

ตาราง 2 (ต่อ)

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานศึกษา	ครู	สถานศึกษา	ครู
ขนาดกลาง	บ้านหนองขาหยั่ง	19	โรงเรียนที่ 5	5
ขนาดกลาง	บ้านหนองปรือกันยาง	16	โรงเรียนที่ 6	4
ขนาดกลาง	บ้านหนองปลาซิว	12	โรงเรียนที่ 7	4
ขนาดกลาง	บ้านอ่างเตย	13	-	-
ขนาดกลาง	วัดทุ่งยายชี	15	โรงเรียนที่ 8	4
ขนาดกลาง	สี่ัคพัฒนา	9	โรงเรียนที่ 9	4
ขนาดกลาง	บ้านปลายคลอง	9	-	-
ขนาดกลาง	รุ่งโรจน์วิทยา	12	-	-
ขนาดกลาง	วัดบางกระเจ็ด	13	โรงเรียนที่ 10	4
ขนาดกลาง	วัดปากน้ำใจได้	12	โรงเรียนที่ 11	4
ขนาดกลาง	วัดศรีสุตาราม	15	-	-
ขนาดกลาง	วัดสาวชะโงก	12	โรงเรียนที่ 12	4
ขนาดกลาง	วัดเสม็ดเหนือ	17	โรงเรียนที่ 13	4
ขนาดกลาง	วัดใหม่บางคล้า	12	โรงเรียนที่ 14	4
ขนาดกลาง	ทุ่งสะเดาประชาสรรค์	12	-	-
ขนาดกลาง	ไทรทองอุปถัมภ์	13	-	-
ขนาดกลาง	บ้านคลองสอง	8	โรงเรียนที่ 15	4
ขนาดกลาง	บ้านหนองปลาไหลราษฎร์บำรุง	12	-	-
ขนาดกลาง	วัดโกรกแก้ววงพระจันทร์	17	-	-
ขนาดกลาง	วัดแปลงยาว	11	โรงเรียนที่ 16	4
ขนาดกลาง	วัดไผ่แก้ว	8	-	-
ขนาดกลาง	วัดหนองไม้แก่น	10	โรงเรียนที่ 17	4
ขนาดกลาง	วัดหัวสำโรง	27	โรงเรียนที่ 18	5
ขนาดกลาง	วัดอ่าวช้างไล่	18	โรงเรียนที่ 19	4
ขนาดกลาง	อนุบาลศรีวรการแปลงยาว	10	-	-
ขนาดกลาง	วัดวังเย็น	12	-	-

ตาราง 2 (ต่อ)

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานศึกษา	ครู	สถานศึกษา	ครู
ขนาดกลาง	บ้านหนองน้ำขาวเจริญราษฎร์	7	โรงเรียนที่ 20	4
ขนาดกลาง	บ้านปรือวาย	8	-	-
ขนาดกลาง	บ้านหนองหว่า	9	โรงเรียนที่ 21	4
ขนาดกลาง	บ้านแหลมตะคร้อ	9	-	-
ขนาดกลาง	ไพบูลย์ประชานุกูล	8	โรงเรียนที่ 22	4
ขนาดกลาง	วัดโคกหัวข้าว	9	-	-
ขนาดกลาง	วัดชายเคื่องวนาราม	8	-	-
ขนาดกลาง	วัดดงยาง	11	โรงเรียนที่ 23	4
ขนาดกลาง	วัดดอนทอง	8	โรงเรียนที่ 24	4
ขนาดกลาง	วัดต้นตาล	14	-	-
ขนาดกลาง	วัดธารพุด	10	-	-
ขนาดกลาง	วัดนาเหล่าบก	14	-	-
ขนาดกลาง	วัดพงษาราม	10	โรงเรียนที่ 25	4
ขนาดกลาง	วัดลำมหาชัย	10	-	-
ขนาดกลาง	วัดสระสองตอน	7	-	-
ขนาดกลาง	สุวรรณคีรี	7	โรงเรียนที่ 26	4
ขนาดกลาง	วัดหนองบัว	8	โรงเรียนที่ 27	4
ขนาดกลาง	วัดหนองป่าตอง	8	โรงเรียนที่ 28	4
ขนาดกลาง	วัดหนองเสือ	15	-	-
ขนาดกลาง	วัดหนองแหน	7	-	-
ขนาดกลาง	วัดหัวกระสังข์	14	-	-
ขนาดกลาง	วัดหนองเค็ด	10	โรงเรียนที่ 29	4
ขนาดกลาง	วัดเกาะแก้วเวฬุวัน	17	-	-
ขนาดกลาง	วัดหินดาษ	10	โรงเรียนที่ 30	4
ขนาดกลาง	ไทยรัฐวิทยา 41	14	-	-
ขนาดกลาง	บ้าน ก.ม.7	14	-	-

ตาราง 2 (ต่อ)

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานศึกษา	ครู	สถานศึกษา	ครู
ขนาดกลาง	บ้านคลองยายสร้อย	18	โรงเรียนที่ 31	5
ขนาดกลาง	บ้านคลองอุดม	26	โรงเรียนที่ 32	5
ขนาดกลาง	บ้านโคกตะเคียนงาม	9	-	-
ขนาดกลาง	บ้านท่าซุง	8	-	-
ขนาดกลาง	บ้านท่าทองดำ	19	โรงเรียนที่ 33	5
ขนาดกลาง	บ้านท่าเลียบ	10	-	-
ขนาดกลาง	บ้านทุ่งส่อหงษา	14	โรงเรียนที่ 34	4
ขนาดกลาง	บ้านนา	9	โรงเรียนที่ 35	4
ขนาดกลาง	บ้านแปลงไผ่-ขุนคลัง	12	-	-
ขนาดกลาง	บ้านโปร่งเกตุ	13	-	-
ขนาดกลาง	บ้านมาบนาดี	17	โรงเรียนที่ 36	4
ขนาดกลาง	บ้านลาดกระทิง	14	โรงเรียนที่ 37	4
ขนาดกลาง	บ้านสระไม้แดง	14	โรงเรียนที่ 38	4
ขนาดกลาง	บ้านหนองใหญ่	10	โรงเรียนที่ 39	4
ขนาดกลาง	บ้านห้วยน้ำใส	8	-	-
ขนาดกลาง	บ้านห้วยหิน	13	-	-
ขนาดกลาง	บ้านหินแร่	19	โรงเรียนที่ 40	5
ขนาดกลาง	ภูงามโนนสะอาด	10	-	-
ขนาดกลาง	วัดชำป่างาม	21	โรงเรียนที่ 41	5
ขนาดกลาง	สวนป่าอู่ปลั้มภัก	15	-	-
ขนาดกลาง	บ้านสูงเจริญ	13	-	-
ขนาดกลาง	วัดดอนท่านา	8	โรงเรียนที่ 42	4
	รวม			176

ตาราง 2 (ต่อ)

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานศึกษา	ครู	สถานศึกษา	ครู
ขนาดเล็ก	ราษฎร์นุกูล	5	โรงเรียนที่ 1	2
ขนาดเล็ก	วัดก้อนแก้ว	7	-	-
ขนาดเล็ก	วัดคลองเขื่อน	4	โรงเรียนที่ 2	1
ขนาดเล็ก	วัดบางตลาด	7	โรงเรียนที่ 3	2
ขนาดเล็ก	วัดบางโรง	7	โรงเรียนที่ 4	2
ขนาดเล็ก	วัดบ้านกล้วย	4	-	-
ขนาดเล็ก	วัดสามร่วม	7	โรงเรียนที่ 5	2
ขนาดเล็ก	บ้านกรอกสะแก	4	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านอ่างเสือดำ	5	โรงเรียนที่ 6	2
ขนาดเล็ก	วัดเทพนาราม	4	-	-
ขนาดเล็ก	ท่าระหัดราษฎร์ศุภษณี	3	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านหนองโสน	5	โรงเรียนที่ 7	2
ขนาดเล็ก	วัดกกสับ	4	โรงเรียนที่ 8	1
ขนาดเล็ก	วัดคูมอญ	4	-	-
ขนาดเล็ก	วัดทางข้ามน้อย	4	โรงเรียนที่ 9	1
ขนาดเล็ก	วัดบางกระดาน	5	โรงเรียนที่ 10	2
ขนาดเล็ก	วัดลาดบัวขาว	5	-	-
ขนาดเล็ก	วัดสนามช้าง	4	-	-
ขนาดเล็ก	วัดสามแยก	11	โรงเรียนที่ 11	2
ขนาดเล็ก	วัดเสม็ดใต้	5	โรงเรียนที่ 12	2
ขนาดเล็ก	วัดหัวไทร	9	-	-
ขนาดเล็ก	วัดหัวสวน	7	โรงเรียนที่ 13	2
ขนาดเล็ก	สุตะโชติประชาสรรค์	3	โรงเรียนที่ 14	1
ขนาดเล็ก	บ้านเขาสะทอน	4	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านเนินไร่	5	โรงเรียนที่ 15	2
ขนาดเล็ก	บ้านหนองสทิต	6	-	-

ตาราง 2 (ต่อ)

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานศึกษา	ครู	สถานศึกษา	ครู
ขนาดเล็ก	ไม้แก้วประชานุเคราะห์	4	-	-
ขนาดเล็ก	วัดวังกะจะ	5	โรงเรียนที่ 16	2
ขนาดเล็ก	วัดสุวรรณนิมิต	4	โรงเรียนที่ 17	1
ขนาดเล็ก	หนองปรือประชาสรรค์	3	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านชำขวาง	7	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านม่วงโพรง	4	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านไร่ดอน	7	โรงเรียนที่ 18	2
ขนาดเล็ก	บ้านหนองกลางดง	5	โรงเรียนที่ 19	2
ขนาดเล็ก	บ้านหนองสองห้อง	6	โรงเรียนที่ 20	2
ขนาดเล็ก	บ้านหนองแสง	5	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านหนองเหียง	3	-	-
ขนาดเล็ก	พนมอิทธิศึกษา	6	-	-
ขนาดเล็ก	วัดเกาะแก้วสุวรรณาราม	4	-	-
ขนาดเล็ก	วัดดอนขี้เหล็ก	4	โรงเรียนที่ 21	2
ขนาดเล็ก	วัดท่าลาดเหนือ	5	โรงเรียนที่ 22	2
ขนาดเล็ก	วัดน่าน้อย	7	โรงเรียนที่ 23	2
ขนาดเล็ก	วัดบ้านซ่อง	5	-	-
ขนาดเล็ก	วัดบึงกระจับ	6	โรงเรียนที่ 24	2
ขนาดเล็ก	วัดหนองปรือ	3	โรงเรียนที่ 25	1
ขนาดเล็ก	วัดแหลมเขาจันทร์	4	-	-
ขนาดเล็ก	วัดแหลมไม้ศรี	6	-	-
ขนาดเล็ก	สว่างศรีทธารธรรมสถาน	5	โรงเรียนที่ 26	2
ขนาดเล็ก	อนันต์วิทยา	10	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านห้วยหิน	4	โรงเรียนที่ 27	1
ขนาดเล็ก	บ้านห้วยพลู	8	โรงเรียนที่ 28	2
ขนาดเล็ก	บ้านท่าโพธิ์	4	-	-

ตาราง 2 (ต่อ)

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานศึกษา	ครู	สถานศึกษา	ครู
ขนาดเล็ก	วัดจรเข้ตาย	7	โรงเรียนที่ 29	2
ขนาดเล็ก	วัดน้ำขุ่น	4	-	-
ขนาดเล็ก	วัดบางคา	8	โรงเรียนที่ 30	2
ขนาดเล็ก	วัดไผ่ขวาง	5	-	-
ขนาดเล็ก	วัดสะแกงาม	5	-	-
ขนาดเล็ก	วัดแสนภูมราวาส	7	-	-
ขนาดเล็ก	บางพะเนียง	5	โรงเรียนที่ 31	2
ขนาดเล็ก	บ้านท่ากระดาน	6	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านท่าม่วง	4	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านนาโพธิ์	6	โรงเรียนที่ 32	2
ขนาดเล็ก	บ้านโปร่งตาสา	4	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านยางแดง	5	โรงเรียนที่ 33	2
ขนาดเล็ก	บ้านวังคู	5	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านอ่างตะแบก	4	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านอ่างทอง	5	โรงเรียนที่ 34	1
ขนาดเล็ก	บ้านห้วยน้ำทรัพย์	3	-	-
ขนาดเล็ก	บ้านกระบกเตี้ย	6	โรงเรียนที่ 35	2
	รวม			62
รวม	166	1865	84	320

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ ขนาด โรงเรียน วุฒิการศึกษา สาระการเรียนรู้ที่ผู้ตอบสังกัด ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) วิเคราะห์ผลจากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนได้ใช้แนวคิดของบรอน โดยใช้วัดองค์ประกอบของวิสัยทัศน์ 3 ประการ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การสื่อสารวิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มีการดำเนินการในระดับน้อยที่สุดมีการดำเนินการในระดับน้อย มีการดำเนินการในระดับปานกลาง มีการดำเนินการในระดับมาก และมีการดำเนินการในระดับมากที่สุด

กำหนดเกณฑ์ในการให้ค่าคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

การดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก	ให้	4	คะแนน
การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน
การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย	ให้	2	คะแนน
การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การแปลผลตามเกณฑ์ต่อไปนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับ มากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับ มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับ ปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับ น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้แนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มีการดำเนินการในระดับน้อยที่สุดมีการดำเนินการในระดับน้อย มีการดำเนินการในระดับปานกลาง มีการดำเนินการในระดับมาก และมีการดำเนินการในระดับมากที่สุด ซึ่งใช้วัดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 3 ด้าน คือ 1) ด้านนโยบาย และการบริหาร

งานด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อมและ 3) ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนที่ตนปฏิบัติงานอยู่ ทั้ง 3 ด้าน

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดให้ 5 คะแนน

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากให้ 4 คะแนน

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลางให้ 3 คะแนน

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยให้ 2 คะแนน

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การแปลผลตามเกณฑ์

ต่อไปนี้

4.50 – 5.00 หมายถึงมีการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง มีการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง มีการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง มีการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง มีการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีรายละเอียดของวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามการดำเนินงานเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

2. ศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีต่างๆ ตามที่กำหนดในกรอบและแนวความคิดในการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน และการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเขียนนิยามตามลักษณะที่ต้องการวัด

4. ร่างแบบสอบถาม โดยทำการเขียนข้อความ ให้มีความครอบคลุมตามโครงสร้างของนิยามศัพท์เฉพาะและเป็นไปตามสัดส่วนของผังออกข้อคำถาม ดังนี้

4.1 ร่างข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามแบบ จำนวน 4 ข้อ

4.2 ร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 ข้อ

4.3 ร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 ข้อ

5. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เกณฑ์ความคิดเห็นสอดคล้องต้องกัน (Index of Item-objective congruence : IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ทีเกณฑ์ค่า $IOC \geq 0.5$ ขึ้นไป โดยค่า IOC ของข้อคำถามที่นำไปใช้อยู่ระหว่าง 0.60 – 1 ดังปรากฏใน ภาคผนวก ค

7. ปรับปรุงแบบสอบถามในข้อคำถามที่มีคุณภาพตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

8. นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจะเขิงเทรา เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.84

9. จัดทำแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 84 โรงเรียน จำนวน 320 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษานั้น

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 320 ชุด พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจากนั้นนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ต่อไปโดยสามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ร้อยละ 100

4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน และสถิติอ้างอิงเพื่อทดสอบสมมติฐาน ตามในตัวอย่าง

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ทั้งในตอนต้นที่ 1 ตอนต้นที่ 2 และตอนต้นที่ 3
2. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การคำนวณ การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

- 5.1.1 หาค่า IOC เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยกำหนดเกณฑ์ ค่า IOC ≥ 0.5
- 5.1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ในตอนต้นที่ 2 และตอนต้นที่ 3 และโดยรวมทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 5.2.1 สถิติพื้นฐาน
 - 5.2.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 5.2.1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
 - 5.2.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)
- 5.2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน
 - วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
r	แทน	ค่าความสัมพันธ์
V	แทน	วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน
V ₁	แทน	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์
V ₂	แทน	ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์
V ₃	แทน	ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์
En	แทน	การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
En ₁	แทน	ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม
En ₂	แทน	ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม
En ₃	แทน	ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตัวแปรตามปัจจัยด้านเพศ ขนาดโรงเรียน คุณวุฒิการศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจะเขิงเทรา เขต 2

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคะเขิงเทรา เขต 2

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคะเขิงเทรา เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320คน ตามที่กำหนด ได้ผลดัง ตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตัวแปรตามเพศ ขนาดโรงเรียน คุณวุฒิการศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้

	ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		100	31.20
หญิง		220	68.80
	รวม	320	100.00
ขนาดโรงเรียน			
ขนาดเล็ก		62	19.40
ขนาดกลาง		176	55.00
ขนาดใหญ่		82	25.60
	รวม	320	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	292	74.70
สูงกว่าปริญญาตรี	81	25.30
รวม	320	100.00

กลุ่มสาระการเรียนรู้		
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	71	22.2
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	47	14.7
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	36	11.3
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	48	15.0
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	36	11.3
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	13	4.1
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	34	10.6
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	35	10.9
รวม	320	100.0

จากตาราง 3 พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.80

ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.00

ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.70 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 25.30

ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ส่วนใหญ่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ 22.20 และกลุ่มสาระที่มีครูสังกัดน้อยที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 4.10

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน ใน 3 ด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D) และระดับการดำเนินงานรายชื่อ รายด้านและในโดยรวมผลปรากฏดัง ตาราง 4 – 5

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนรายด้านสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	4.21	0.52	มาก
ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์	4.16	0.49	มาก
ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	4.30	0.57	มาก
รวม	4.22	0.47	มาก

จากตาราง 4 พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จะเขียงเทรา เขต 2 ในโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติ
ตามวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.52)
และการสื่อสารวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวิสัยทัศน์รายข้อของวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับวิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียน		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์			
1. ผู้บริหารโรงเรียนมีการศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลเพื่อกำหนดแนวคิดและกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียน	4.25	0.66	มาก
2. ผู้บริหารโรงเรียนใช้ข้อมูลของโรงเรียนเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียน	4.29	0.65	มาก
3. วิสัยทัศน์ของโรงเรียนได้มาจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนปัญหาและอุปสรรคของโรงเรียน	4.29	0.66	มาก
4. ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้อภิปรายและร่วมกันวางแผนอนาคตของโรงเรียน	4.34	0.67	มาก
5. ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดภาพในอนาคตของโรงเรียนจากข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.98	0.81	มาก
6. ผู้บริหารโรงเรียนมีแนวทางในการวิเคราะห์ ข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนที่จะสรุปหรือตัดสินใจนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้	4.20	0.62	มาก
7. ผู้บริหารโรงเรียนมีใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ร่วมกับความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างภาพอนาคตของโรงเรียน	4.18	0.70	มาก
ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์			
8. ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมชี้แจงและสื่อสารในรายละเอียดของวิสัยทัศน์ให้คณะครูทราบ	4.31	0.72	มาก
9. ผู้บริหารโรงเรียนมีการพบปะ พูดคุยกับคณะครูให้เห็นถึงภาพในอนาคตของโรงเรียน	4.27	0.64	มาก
10. ผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างแรงจูงใจและเต็มใจ เพื่อให้ยอมรับในวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นมา	4.24	0.74	มาก
11. ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อให้บุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียนเข้าใจเป้าหมายของการพัฒนาโรงเรียน	4.14	0.72	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับวิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียน		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
12. ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีข้อสงสัยหรือไม่เห็นด้วยในวิสัยทัศน์ของโรงเรียนได้เข้าพบเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	4.12	0.75	มาก
13. ผู้บริหารโรงเรียนเผยแพร่ทำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้กับนักเรียนและบุคลากรทั้งภายในและภายนอก	4.15	0.76	มาก
14. ผู้บริหารโรงเรียนใช้สื่อหลากหลายประเภทเผยแพร่วิสัยทัศน์ของโรงเรียน	3.96	0.79	มาก
ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์			
15. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำวิสัยทัศน์ลงสู่การปฏิบัติจริง	4.23	0.61	มาก
16. ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้บรรลุผล	4.28	0.64	มาก
17. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ให้ประสบความสำเร็จ	4.29	0.65	มาก
18. ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งเน้นให้คณะครูและบุคลากรมีความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.34	0.67	มาก
19. ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกในการปฏิบัติงานให้บรรลุวิสัยทัศน์	4.40	0.61	มาก
20. ผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างทีมงานในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	4.28	0.66	มาก
รวม	4.22	0.47	มาก

จากตาราง 5 พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ในรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 19 ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกในการปฏิบัติงานให้บรรลุวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.40$, S.D = 0.61) รองลงมาคือ ข้อ 4 ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้อภิปรายและร่วมกันวางแผนอนาคตของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.34$, S.D = 0.67) และ ข้อ 18 ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งเน้นให้คณะครูและบุคลากรมีความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.34$, S.D = 0.67) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 ใน 3 ด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รายข้อ รายด้านและในโดยรวมผลปรากฏดัง ตาราง 6 – 7

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	ระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม	4.16	0.57	มาก
ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม	4.18	0.92	มาก
ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	4.11	0.52	มาก
รวม	4.17	0.54	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.92) รองลงมาคือ ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.57) และด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
ด้านนโยบายและการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา			
1. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม	4.23	0.63	มาก
2. โรงเรียนมีแผนยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม	4.08	0.69	มาก
3. โรงเรียนมีการบรรจุหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนและชุมชน	4.08	0.69	มาก
4. โรงเรียนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม	4.28	0.69	มาก
5. โรงเรียนมีการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม	4.16	0.67	มาก
6. โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	4.07	0.73	มาก
7. โรงเรียนนำผลการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.10	0.80	มาก
8. ผู้บริหารโรงเรียนมีการปลูกฝังค่านิยมด้านการดูแลและพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากรในโรงเรียนเช่น การปลูกป่า, การรักษาความสะอาด	4.28	0.73	มาก
ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม			
9. โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมสร้างความตระหนักต่อผลเสียของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เช่น ประชุม, อบรม, ศึกษาดูงาน	4.04	0.89	มาก
10. มีการฝึกปฏิบัติการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน	4.12	0.75	มาก
11. โรงเรียนอำนวยความสะดวกการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	4.26	0.65	มาก
12. โรงเรียนมีการจัดสถานที่ให้สวยงามร่มรื่น เหมาะกับการพักผ่อน	4.27	0.27	มาก
13. โรงเรียนมีการเสริมแรงโดยการให้รางวัลกับบุคลากรที่มีการดำเนินงานที่ดีด้านสิ่งแวดล้อม	3.96	0.86	มาก
14. บุคลากรในโรงเรียนมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	4.45	0.78	มาก
15. โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน	4.04	0.75	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม			
16. โรงเรียนมีการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.13	0.69	มาก
17. โรงเรียนมีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน	4.18	0.72	มาก
18. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานที่สำคัญ ของชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่น ศาสนสถาน, สวนสาธารณะ	4.16	0.72	มาก
19. โรงเรียนและชุมชนมีการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	3.96	0.70	มาก
20. โรงเรียนมีการบูรณาการด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับการป้องกัน โรคติดต่อภายในชุมชนเช่น โรคไข้เลือดออก	4.24	0.66	มาก
รวม	4.17	0.54	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ในรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 14 บุคลากรในโรงเรียนมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.45$, S.D = 0.78) รองลงมาคือ ข้อ 4 โรงเรียนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.69) และ ข้อ 8 ผู้บริหารโรงเรียนมีการปลูกฝังค่านิยมด้านการดูแล และพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากร ในโรงเรียนเช่น การปลูกป่า การรักษาความสะอาด ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.73) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ผลปรากฏดัง ตาราง 8 – 10

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายภายในองค์ประกอบวิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตัวแปร	V_1	V_2	V_3
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (V_1)	1	0.78(**)	0.69(**)
ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ (V_2)		1	0.66(**)
ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (V_3)			1

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า ในแต่ละด้านของวิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์ภายในของ
แต่ละด้านในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ กับด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ ($r = 0.78$) คู่ที่มีความสัมพันธ์รองลงมา คือ ด้าน
การสร้างวิสัยทัศน์กับด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($r = 0.69$) และด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์กับด้าน
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($r = 0.66$) ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายภายในองค์ประกอบการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตัวแปร	En_1	En_2	En_3
ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม (En_1)	1	0.62(**)	0.78(**)
ด้านการส่งเสริมและพัฒนานุคคลด้านสิ่งแวดล้อม (En_2)		1	0.69(**)
ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และ พัฒนาสิ่งแวดล้อม (En_3)			1

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า ในแต่ละด้านของการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ภายใน
ของแต่ละด้านในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ

ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม กับด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.78$) คู่ที่มีความสัมพันธ์รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม กับด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($r = 0.69$) และด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = .62$) ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยรวม

ตัวแปร	การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน (En)
วิสัยทัศน์ (V)	0.75(**)

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.75$)

ตาราง 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยรวม และรายด้าน

ตัวแปร	V ₁	V ₂	V ₃	EN ₁	EN ₂	EN ₃	V	EN
V ₁	1							
V ₂	0.78(**)	1						
V ₃	0.69(**)	0.66(**)	1					
En ₁	0.88(**)	0.71(**)	0.84(**)	1				
En ₂	0.74(**)	0.74(**)	0.78(**)	0.62(**)	1			
En ₃	0.69(**)	0.67(**)	0.77(**)	0.78(**)	0.69(**)	1		
V	0.92(**)	0.92(**)	0.86(**)	0.63(**)	0.63(**)	0.61(**)	1	
EN	0.73(**)	0.63(**)	0.67(**)	0.66(**)	0.87(**)	0.81(**)	0.75(**)	1

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.75$) และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.88$) รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.81$) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.78$) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($r = 0.77$) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.74$) ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.74$) ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.71$) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($r = 0.69$) และด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($r = 0.67$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 สรุปได้ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
2. เพื่อศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

สมมุติฐานการวิจัย

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 166 โรงเรียน จำนวน 1,865 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 320 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) และได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสอบถามความคิดเห็นของครูต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน และการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จะเขียงเทรา เขต 2 โดย ศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนตามแนวคิดของ บรอน (Braun. 1991) ที่ว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การสื่อสารวิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ส่วนการศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ใช้แนวความคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2553ค: 74 – 79) ที่ได้กำหนดมาตรฐานการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) สภาพการดำเนินงานด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม 2) สภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม และ 3) สภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่ออธิบายว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จะเขียงเทรา เขต 2 มีวิสัยทัศน์ในระดับใด และมีการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระดับใด ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จะเขียงเทรา เขต 2

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้
 - 1.1 การสร้างวิสัยทัศน์
 - 1.2 การสื่อสารวิสัยทัศน์
 - 1.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์
2. การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้
 - 2.1 ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.3 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อศึกษา จำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา สาระการเรียนรู้ที่ผู้ตอบสังกัด ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) วิเคราะห์ผลจากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนได้ใช้แนวคิดของบรอน โดยใช้วัตถุประสงค์ประกอบของวิสัยทัศน์ 3 ประการ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การสื่อสารวิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีการดำเนินการในระดับน้อยที่สุด มีการดำเนินการในระดับน้อย มีการดำเนินการในระดับปานกลาง มีการดำเนินการในระดับมาก และมีการดำเนินการในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มีการดำเนินการในระดับน้อยที่สุดมีการดำเนินการในระดับน้อย มีการดำเนินการในระดับปานกลาง มีการดำเนินการในระดับมาก และมีการดำเนินการในระดับมากที่สุด ซึ่งใช้วัดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 3 ด้าน คือ 1) ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อมและ 3) ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนที่ตนปฏิบัติงานอยู่ ทั้ง 3 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษานั้น
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 320 ชุด พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จากนั้นนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ต่อไปโดยสามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณค่าสถิติพื้นฐานและสถิติอ้างอิงเพื่อทดสอบสมมติฐาน ตามในตัวอย่าง

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทั้งในตอนที่ 1 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3
2. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้การคำนวณการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

3. วิเคราะห์ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 สรุปผลได้ ดังนี้

1. ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.80 อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.00 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.70 ส่วนใหญ่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ 22.20

2. ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ในโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

3. ระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.67) รองลงมาคือด้านนโยบายและการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.57) และด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

4. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.75$) และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.88$) รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.81$) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.78$) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริม

ความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($r = 0.77$) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.74$) ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.74$) ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.71$) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($r = 0.69$) และด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($r = 0.67$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของรองลงมาคือด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ตามลำดับแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดและให้ความสำคัญกับวิสัยทัศน์ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการพัฒนาวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง เพราะปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การใช้วิสัยทัศน์ในการบริหาร จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วินัย คำประดิษฐ์ (2547: 90) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 1 – 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 1 – 2 มีระดับวิสัยทัศน์ อยู่ระดับมาก และผลการวิจัยของ ณัฐกิตติ์ นาคแดง (2551: 91) ที่ศึกษาวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ระดับวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งในโดยรวมและรายด้าน โดยด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การสร้างวิสัยทัศน์ และด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1.1 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนที่ดีต้องมีความรู้ การมีข้อมูลข่าวสาร การเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา รวมทั้งมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล ผสมผสานกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดอนาคตของสถานศึกษา และนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกฉันท์ โชติฉันท์ (2550: 129) ที่ศึกษาเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การสร้างวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก

ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนั้นต้องผ่านการอบรมหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารเพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันการเข้ารับการอบรมหลักสูตรนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงวิสัยทัศน์ การบริหารสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรม จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานตามขอบข่ายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา กำหนด

1.2 ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในด้านนี้อยู่ในระดับมาก โดย ซีฟ และ โชเฮนไฮท์ (Sheive; & Schoenheit. 1987: 101) ระบุว่า การสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ได้ผลนั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความสามารถในการสื่อสาร และเป็นผู้มีวาทีศิลป์ ในการโน้มน้าวให้สมาชิกเชื่อ และเห็นคล้อยตาม สอดคล้องกับ แบริ์ และคนอื่นๆ (Beare; et al. 1989: 120 – 121) ศึกษาพบว่า การที่ผู้นำจะสามารถนำองค์การให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดได้นั้น ผู้นำจะต้องสื่อสารวิสัยทัศน์ไปถึงสมาชิกทุกคน ในองค์การ เพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจ และยอมรับวิสัยทัศน์นั้น โดยสามารถทำได้โดยการ กล่าวปราศรัย การพูดคุย การพบปะสังสรรค์ การบันทึก คำขวัญ ป้ายประกาศ และพิธีการต่างๆ ซึ่งเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกฉันทน์ โชติฉันทน์ (2550: 129) ที่ศึกษาเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการผ่านการอบรมหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารเพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง

1.3 ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในด้านนี้อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดเพื่อให้วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ตลอดจนการประยุกต์วิสัยทัศน์ไปสู่นโยบาย เป้าหมาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ชลาชัย นิมิบุตร (2550: 270) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า วิสัยทัศน์ผู้บริหาร ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก โดยมีการใช้ความร่วมมือร่วมใจ และการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ

2. จากการศึกษาระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านนโยบาย และการบริหารงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเริง วงษ์เจริญ (2549: 67) ที่ศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า มีการบริหารสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการ (2545: 1) มีนโยบายให้

บรรจุเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาลิ่งแวดล้อมในหลักสูตรเพื่อให้สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกความรู้ไว้ในหลักสูตรทุกระดับการศึกษา ตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดลอม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองอินทร์ บุญทูล (2551: 49) ที่ศึกษาสภาพการจัดสิ่งแวดลอมโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า การจัดสภาพแวดลอมโรงเรียนประถมศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยให้เหตุผลว่า เพราะครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา ต่างมีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดลอม เพราะเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน ที่จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

2.1 ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดลอม พบว่า การบริหารสิ่งแวดลอมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเขต 2 ในด้านนี้อยู่ระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดลอม หมายถึง การที่โรงเรียนมีนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปีด้านสิ่งแวดลอม โครงสร้างการบริหารงาน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยมีการบรรจุหลักสูตรสิ่งแวดลอมศึกษาการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินไปพัฒนางาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเร็จ วงษ์เจริญ (2549: 67) ที่ศึกษาการบริหารสิ่งแวดลอมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดลอมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ ทองอินทร์ บุญทูล (2551: 54) ที่ศึกษาสภาพการจัดสิ่งแวดลอมโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า การบริหารงานด้านสิ่งแวดลอม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนได้มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรเสนอแนวคิดในการพัฒนาสภาพการจัดสิ่งแวดลอมในโรงเรียน การส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นทีม การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดลอม พบว่า การบริหารสิ่งแวดลอมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเขต 2 ในด้านนี้อยู่ระดับมาก ซึ่งโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเขต 2 ได้ดำเนินการตามกระทรวงศึกษาธิการ (2553ค: 74) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดลอม นั่นคือ มีการพัฒนาบุคลากรในเรื่อง สิ่งแวดลอม มีการเสริมแรงและกระตุ้นให้บุคลากรมีความตระหนัก และมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ด้านการดูแลสิ่งแวดลอมในโรงเรียน รวมทั้งบุคลากรมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ และพัฒนาลิ่งแวดลอมให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง มีการเสริมแรงและกระตุ้นบุคลากรให้มีขวัญกำลังใจในการทำงาน และส่งเสริมให้บุคลากรมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ และพัฒนาลิ่งแวดลอม

2.3 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ในด้านนี้อยู่ระดับมากโดยโรงเรียนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ชุมชน ในการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม มีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีการร่วมมือกันในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม มีการบูรณาการด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับการป้องกันโรคติดต่อภายในชุมชน เช่น โรคไข้เลือดออก และยังมี การนำนักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธยาน์ พลศรีเมือง (2550: 54) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเวียงเชียงของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า โรงเรียนมีการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และจัดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมด้วยและสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2553ค: 74) ที่ได้กำหนดมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ โดยให้โรงเรียนส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ชุมชน ในการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม อีกทั้งให้มีการร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

3. เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ น่าจะเป็นส่วนที่สนับสนุน และผลักดันให้โรงเรียนมีการดำเนินงานการบริหารสิ่งแวดล้อมที่ดี ดังคำกล่าวที่ว่า หากผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ก็จะนำโรงเรียนไปสู่จุดหมายในอนาคตที่พึงปรารถนา (วุฒิชัย บุญหล้า. 2547: 100) โดยผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและดำเนินการให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์กำหนด วิสัยทัศน์จะเป็นตัวผลักดันให้องค์กรออกไปในทิศทางที่พึงประสงค์ และทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ในการดำเนินการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ในการที่จะบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพได้นั้นผู้บริหาร ในฐานะที่เป็นผู้นำสถานศึกษา มีส่วนสำคัญที่จะพัฒนา และกระตุ้นบุคลากรอื่นๆ ให้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีสภาพแวดล้อมและการเรียนการสอนที่ดี ซึ่งการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น จำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ดังที่ แรมเซย์ และ คลาค (Ramsay; & Clark. 1990: 1) ได้เสนอแนะว่า การที่ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ จะส่งผลให้สามารถบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์จำเริญ เพชรแก้ว

(2545: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับบรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครมีวิสัยทัศน์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะบรรยากาศแบบเปิดปานกลางเปิดน้อย และความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับบรรยากาศเปิดของโรงเรียนและถ้าพิจารณาจำแนกรายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กับบรรยากาศของโรงเรียน ด้านพฤติกรรมสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนกับด้านพฤติกรรมสามัคคีของครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูงทางบวก ส่วนวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้านไม่สัมพันธ์กับด้านพฤติกรรมควบคุมของผู้บริหารโรงเรียนและด้านพฤติกรรมข้อใจของครูผู้สอน จึงเห็นได้ว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ เช่นเดียวกับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 มีวิสัยทัศน์ในระดับมาก และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารนั้นก็มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการนำทำวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์มีคะแนนน้อยที่สุด ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนในด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ เพราะถือเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารต้องมีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์จากตนเองให้ทีมงานรับทราบ และเข้าใจถึงภาพความสำเร็จที่ผู้บริหารได้วางไว้ และสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ได้อย่างถูกต้อง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 อยู่ในระดับมาก แต่หากพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีคะแนนน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรมุ่งเน้นให้โรงเรียนและชุมชนมีการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

1.3 จากการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ควรนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับครู ผู้บริหาร คณาจารย์

และผู้เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อใช้ รวมถึงใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน กำหนดนโยบาย ในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับตัวแปรอื่นๆ เช่น การประกันคุณภาพภายใน เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ช่วยสนับสนุนหรือพัฒนาองค์การให้ก้าวหน้า

2.2 ควรมีการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เช่น พื้นที่ชุมชนเมือง พื้นที่เขตอุตสาหกรรม เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงให้การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ควรศึกษาถึงองค์ประกอบของวิสัยทัศน์ที่สามารถพยากรณ์ถึงการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อทราบถึงผลของการพยากรณ์ต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อให้การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2546). *การเรียนรู้กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์*. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2555). *โครงการโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.deqp.go.th/website/25/index.php/>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545ก). *การจัดการเรียนการสอนการอนุรักษ์พัฒนาสิ่งแวดล้อม* : รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- . (2545ข). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- . (2546ก). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- . (2546ข). *กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546*. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2555, จาก <http://www.promsob.com/files/bankarea.pdf/>
- . (2553ก). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- . (2553ข). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- . (2553ค). *เพื่อนครู : กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาพัฒนาโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- . (2554). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.edunayok.org/vicharkan/quality55/01standard15/a02.pdf/>
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). *ลักษณะชีวิตพิชิตความสำเร็จยอดมนุษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- เฉลียว กล้าหาญ. (2550). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กาญจนบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. ถ่ายเอกสาร.

- ชลาลัย นิมิบุตร. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐกิตติ์ นาคแดง. (2551). *การศึกษาวิสัยทัศน์ในการบริการงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครศรีธรรมราช: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐธยาน์ พลศรีเมือง. (2550). *การบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษา* ตำบลเวียงเชียงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. การศึกษาอิสระ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพงศ์ เกศมาริช. (2546). *ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจ*. กรุงเทพฯ: เอ็กเซเปอร์เน็ทบุคส์
- ดำรง อ่อนน่วม. (2543). *การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทองอินทร์ บุญทูล. (2551). *สภาพการจัดสิ่งแวดล้อมโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา* บุรีรัมย์ เขต 3. ปริญญาโท ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- เทือน ทองแก้ว. (2555). *การพัฒนาวิสัยทัศน์ หลักการและแนวปฏิบัติ*. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2555, จาก <http://www.arit.dusit.ac.th/km/?p=37/>
- ธงชัย แสงโหลง. (2546). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารสิ่งแวดล้อม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ ฤกษ์เจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นงลักษณ์ มีจรรยา. (2546). *สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของ* วิทยาลัยนาฏศิลป์ อ่างทองตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา. ภาคนิพนธ์. ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนคร.
- นิพนธ์ ลำแดงเดช. (2548). *วิสัยทัศน์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา* จังหวัดกาญจนบุรี. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

- บุญเจือ จุฑาพรธนาชาติ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาบรรยากาศองค์การกับความผูกพันต่อองค์การของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินต์นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2534). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: จามจุรี.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2548). *มุขบริหารสู่การเป็นผู้นำ เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ปฎิคม พงษ์ประเสริฐ. (2550). *การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการในโรงเรียนเทศบาล* สังกัดเทศบาลเมืองนครนายก. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประคอง เจียรทรัพย์. (2550). *การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอศรีเทพ* จังหวัดเพชรบูรณ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ วศ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ประเทือง เรืองจันทร์. (2551). *การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ประเวศ วะสี. (2541). *ภาวะผู้นำ พยาธิสภาพในสังคมไทยและวิถีแก้ไข : ภาวะผู้นำความสำคัญต่ออนาคตไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ปิยะพรณ พันปี. (2548). *การรับรู้นโยบายองค์การ ความผูกพันต่อองค์การ กับผลการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมราชองครักษ์*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- พนัส หันนาคินทร์. (2546). *การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิษเนศ.
- พรรณี เวียงไธสถ. (2547). *แนวทางการพัฒนาบุคลากรสายผู้สอนของโรงเรียนอนุบาลพรรณี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริการศึกษา). เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.
- พระครูสมุห์ไกรสิทธิ์ สุานโกลโล (ทิพม่อม). (2549). *บทบาทของผู้บริหารและครูอาจารย์ในการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พสุ เดชะรินทร์. (2552). การกำหนดวิสัยทัศน์. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2552, จาก
<http://www.pasu@acc.chula.ac.th/>

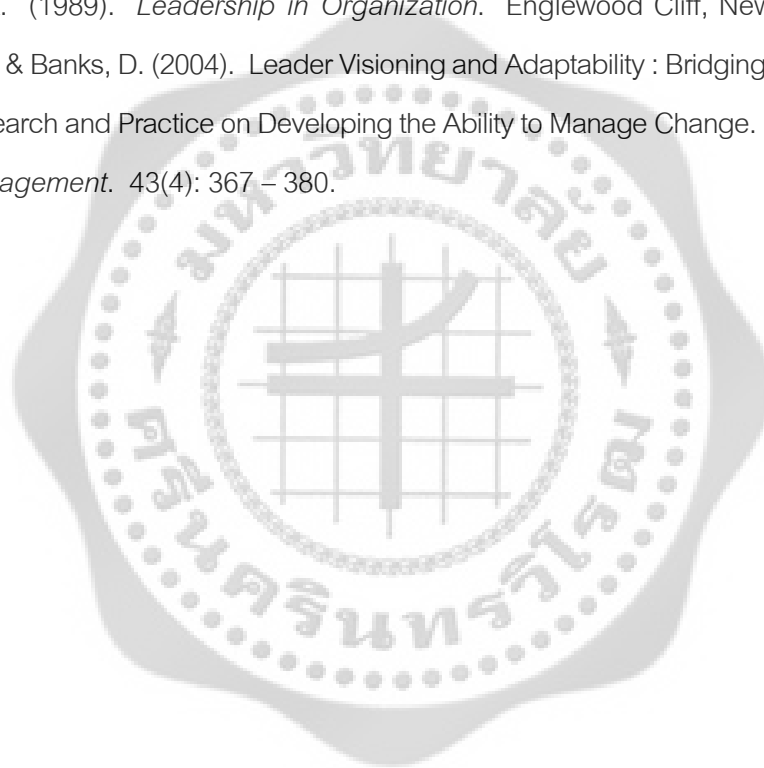
- เพชรสุลักษณ์ บำรุงผล. (2546). *วิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน : กรณีศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ โดยคำดี. (2546). *การดำเนินการตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- มนตรี แย้มกสิกร. (2544). *วิสัยทัศน์: ปัญหาสำหรับผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21*. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 13(1): 19 – 30.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2549). *มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม : มลพิษ*. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2555, จาก <http://www.wbc.msu.ac.th/ge/0299101/tarapron/tarapron01.html/>
- มหาวิทยาลัยสุรนารี. (2549). *Basic Environmental Health Science : ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม*. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2555, จาก <http://www.sut.ac.th/e-texts/Medicine/behs/lesson1/lesson1-2.html/>
- มันทนา แขวงโสภา. (2538). *สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์กระทรวงสาธารณสุขในทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มารศรี สุธานี. (2540). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์. (2555). *ความรู้พื้นฐานวิชาเศรษฐศาสตร์และสังคม*. สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2555, จาก http://www.social.nu.ac.th/th/paper/E-Learning/t_rudklaw/
- รัตน์จำเรียง เพชรแก้ว. (2545). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับบรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุจิเรข เหมลา. (2550). *สภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบูรณ์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณุช แสงนิมณฑล. (2545). *วิสัยทัศน์ตามกระแสโลก*. กรุงเทพฯ: วันเนสพริ้นติ้ง.

- วิจิต เทพประสิทธิ์. (2549). ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.learners.in.th/blogs/posts/314570/>
- วิเชียร กระพีแแดง. (2543). การศึกษาสภาพปัญหาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วินัย คำประดิษฐ์. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดงก เขต 1 – 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- วีรุธ มาฆะศิรานนท์. (2544). การพัฒนาวิสัยทัศน์ผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ทบุ๊คส์.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2538, พฤศจิกายน - ธันวาคม). วิสัยทัศน์กับการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. *ข้าราชการ*. 40(6): 11 – 12.
- วุฒิชัย ดานะ. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2548). การบริหารงานบุคคลภาครัฐไทย : กระแสใหม่และสิ่งท้าทาย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภาพร ผิวงาม. (2549). การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2549). การพัฒนาบุคลากร. สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2555, จาก <http://www.ismed.or.th/knowledge.showcontent.php?450/>
- สมชาติ กิจยรรยง; และ อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2545). เทคนิคการจัดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2543). ความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์. *วารสารสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา*. 17(3): 3 – 4.
- สัจจา จันทรวีเชียร. (2555). วิสัยทัศน์ กระบวนการสานพลังสู่ความสำเร็จ. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2555, จาก <http://www.d-life.net/node/3/>

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (2549). แผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2549 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานฯ.
- . (2554). แผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานฯ.
- . (2555). แผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2555 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). คู่มือการกำหนดสมรรถนะในข้าราชการพลเรือน : คู่มือสมรรถนะทางการบริหาร. นนทบุรี: ประชุมช่าง.
- สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. (2544). มาตรฐานและแนวดำเนินการเพื่อปฏิรูปสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (เอกสาร ศน. ที่ 27/2554). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 – 2559) ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำเริง วงษ์เจริญ. (2549). การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- สุคนธา คาศิล; และ สุขุม แจ่มตนะ. (2550, กรกฎาคม-ธันวาคม). การบริหารงานสาธารณสุข. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2555. จาก http://www.phad.ph.mahidol.ac.th/journal_admin/13-2/6.pdf
- สุพล อนามัย. (2549). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ชัย ยากองโค. (2550). การศึกษาการนำนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กสู่การปฏิบัติ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยนการ โรงเรียนธาตุพระลอ และโรงเรียนบ้านโทกค้ำ เขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). อุดรดิตต์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาราชภัฏอุดรดิตต์.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2550). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์. (2539). ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. ใน เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. (2545). การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระดับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

- อรพรรณ พรสีมา. (2547). *การพัฒนาบุคลากรการกีฬาแห่งประเทศไทย : โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรमान. (2530). *แบบสอบถาม: การสร้างและการใช้*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ฟันนี่พับบลิชซิ่ง.
- เอกฉันท์ โชติฉันท์. (2550). *การศึกษาเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- แอนนา บรรเทาพล. (2552). *การศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาลเมืองจันทบุรี 2 สังกัดเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Beare, H.; Caldwell, B. J.; & Millikan, R. H. (1989). *Creating an Excellent School*. New York: Routledge.
- Blumberg, Artur; & Greenfield, William. (1986). *The Effective Principal: Perspectives*.
- Braun, Jerry Bruce. (1991, May). An Analysis of Principal Leadership Vision and Its Relationship to School Climate. *Dissertation Abstracts International*. 52(04): 1139 – A.
- Cronbach, Lee J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed. New York: Harper Collins.
- Daft, Richard I. (1999). *Leadership Theory and Practice*. Orlando: The Dryden Press.
- David, S.; & Davidson, B. (1994). *Vision 2020*. New York: McGraw-Hill.
- Falk, H.; & John and John D. Balling. (1982, September). The field Trip Millicee : Learning and Behavior as a Function of Contextual Events. *The Journal of Educational Research*. 76: 22 – 29.
- Hackman, D.G.; Schmitt-Oliver, D.M.; & Tracy, J.C. (2002). *The Standards – based Administrative Internship : Putting the ISLLC Standards into Practice*. Lanham:
- Hackman, J. R. & Oldham, G. R. (1975). Development of the Job Diagnostic Survey. *Journal of Applied Psychology*. 60: 159 – 170.
- Helmut, Maucher. (1995). *Leadership in Action*. New York: McGraw-Hill.
- Locke, E. A.; et al. (1991). *The Essence of Leadership : The Four Keys to Leading Successfully*. New York: Lexington Books.

- Nanus, B. (1992). *Visionary Leadership : Creating a Compelling Sense of Direction for your*.
New York: Harper and Row.
- Ramsay, William; & Euene, Clark. (1990). *New Ideas for Effective School Improvement Vision,
Social Capital, Evaluation*. London: The Falmer Press.
- Wilmore, E.L. (2002). *Principal Leadership : Applying the New Educational Leadership Constituent
Council (ELCC) Standards*. Thousand Oak, California: Conwin Press.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics : An Introduction Analysis*. 3rd ed. New York: Harper & Rows
Publishers.
- Yukl, Gaey A. (1989). *Leadership in Organization*. Englewood Cliff, New Jersey: Prentice.
- Zaccaro, S.J.; & Banks, D. (2004). Leader Visioning and Adaptability : Bridging the Gap between
Research and Practice on Developing the Ability to Manage Change. *Human Resource
Management*. 43(4): 367 – 380.

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ

อาจารย์สรศักดิ์สร ฉัตรกมลทัศน์	อาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2
นายจักรพงษ์ แซ่คู	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2
นางสุนันทา โกธา	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2
นายมานิช โคมเดื่อน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2

ภาคผนวก ข

- หนังสือเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร 5730

ที่ ศร0519.12/5225

วันที่ 11 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวไรรวรรณ ไชยโย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต ๒” โดยมี เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัญญัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สรภักดิ์ ฉัตรกมลทัศน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถวาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัด เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวไรรวรรณ ไชยโย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย ตันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/5225

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23

กรุงเทพมหานคร 10110

11 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

เนื่องด้วย นางสาวอุไรวรรณ ไชโย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต ๒” โดยมี เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัญญัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัด ได้แก่ นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต ๒ นายจักรพงษ์ แซ่คู รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต ๒ นางสุนันทา โกธา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามร่วม อำเภอกองเขื่อน และ นายมาโนช โคมเดือน ศิษยานุศิษย์ชำนาญการพิเศษเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวอุไรวรรณ ไชโย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โทร 0 2649 5000 ต่อ 5730

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สพป. ฉะเชิงเทรา เขต ๒ โทร.๐-๓๘๕๕-๑๔๕๖ต่อ๒๕

ที่ - วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒

ต้นเรื่อง

ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นางสาวอุไรวรรณ ไชโย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒” โดยมี เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัญญัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ข้อเท็จจริง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัด สพป. ฉะเชิงเทรา เขต ๒ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจแบบสอบถาม ดังนี้

๑. นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ รอง ผอ. สพป. ฉะเชิงเทรา เขต ๒
๒. นายจักรพงษ์ แซ่คู รอง ผอ. สพป. ฉะเชิงเทรา เขต ๒
๓. นางสุนันทา โกธา ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสามร่ม อ. คลองเขื่อน
๔. นายมานิช โคมเดือน ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ

ข้อระเบียบ/กฎหมาย

-

ข้อพิจารณา

เห็นควรอนุญาตให้บุคลากรดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นางสาวอุไรวรรณ ไชโย

ข้อเสนอแนะ

เพื่อโปรดพิจารณาลงนาม

(นางสาวอุไรวรรณ ไชโย)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ที่ ศธ ๐๔๐๓๓/

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต ๒ เลขที่ ๒๐๕/๑ หมู่ที่ ๓
ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๑๒๐

ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสามร่วม

สิ่งที่ส่งมาด้วยแบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นางสาวอุไรวรรณ ไชยโย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒” โดยมี เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัญญัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ซึ่งขอเชิญ นางสุนันทา โกธา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามร่วม อำเภอคลองเขื่อน เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามงานวิจัยของนางสาวอุไรวรรณ ไชยโย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พิจารณาแล้วอนุญาตให้ นางสุนันทา โกธา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามร่วม อำเภอคลองเขื่อน ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสริมปัญญา เทียมวัน)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒

งานกิจการนักเรียน

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

โทร./โทรสาร ๐-๓๘๕๕-๑๔๕๖ ต่อ ๒๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สพป. ฉะเชิงเทรา เขต ๒ โทร.๐-๓๘๕๕-๑๔๕๖ ต่อ ๒๕

ที่ - วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ

ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นางสาวอุไรวรรณ ไชโย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒” โดยมี เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัญญัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งขอเชิญ นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามงานวิจัย ของนางสาวอุไรวรรณ ไชโย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พิจารณาแล้วอนุญาตให้นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารแนบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสริมปัญญา เทียมวัน)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒

งานกิจการนักเรียน

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

โทร./โทรสาร ๐-๓๘๕๕-๑๔๕๖ ต่อ ๒๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สพป. ฉะเชิงเทรา เขต ๒ โทร.๐-๓๘๕๕-๑๔๕๖ต่อ๒๕

ที่ - วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายจักรพงษ์ แซ่คู

ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นางสาวอุไรวรรณ ไชยโย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต ๒” โดยมี เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัญญัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ซึ่งขอเชิญ นายจักรพงษ์ แซ่คู รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามงานวิจัย ของนางสาวอุไรวรรณ ไชยโย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พิจารณาแล้วอนุญาตให้ นายจักรพงษ์ แซ่คู รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจแบบสอบถามดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารแนบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสริมปัญญา เทียมวัน)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สพป. ฉะเชิงเทรา เขต ๒ โทร.๐-๓๘๕๕-๑๔๕๖ ต่อ ๒๕

ที่ - วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายมาโนช โคมเดือน

ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นางสาวอุไรวรรณ ไชโย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒” โดยมี เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัญญัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ซึ่งขอเชิญ นายมาโนช โคมเดือน ศิษยานุศิษย์ชำนาญการพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามงานวิจัยของนางสาวอุไรวรรณ ไชโย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พิจารณาแล้วอนุญาตให้ นายมาโนช โคมเดือน ศิษยานุศิษย์ชำนาญการพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารแนบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสริมปัญญา เทียมวัน)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒

ที่ ศธ 0519.12/5225

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23

กรุงเทพมหานคร 10110

25 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

เนื่องด้วย นางสาวอุไรวรรณ ไชโย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2” โดยมี เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัญญัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ซึ่งนิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 84 โรงเรียน ตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2555

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ให้ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 84 โรงเรียน ตอบแบบสอบถามและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โทร 0 2649 5000 ต่อ 5730

ที่ ศธ. ๐๔๐๓๓/๔๓๑๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต ๒ เลขที่ ๒๐๕/๑ หมู่ที่ ๓
ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๑๒๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นางสาวอุไรวรรณ ไชยโย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒” โดยมี เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัญญัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งนิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต ๒ จำนวน ๘๔ โรงเรียน ตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน ๒๕๕๕

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒ พิจารณาแล้วอนุญาตให้นางสาวอุไรวรรณ ไชยโย ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้ จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสริมปัญญา เทียมวัน)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒

งานกิจการนักเรียน

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

โทร./โทรสาร ๐-๓๘๕๕-๑๔๕๖ ต่อ ๒๕

ภาคผนวก ค
ตารางค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อการตรวจพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

คำชี้แจง:

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

2. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับสอบถามครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ ขนาดโรงเรียน ระดับวุฒิการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด

ตอนที่ 2 วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนโดยให้ประเมินระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนของท่าน

ตอนที่ 3 การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประเมินระดับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนของท่าน

4. กรุณาประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความแต่ละข้อกับนิยามศัพท์เฉพาะและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อความนั้นสอดคล้อง กับนิยามศัพท์ที่ระบุไว้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อความข้อนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้

-1 หมายถึง ข้อความนั้นไม่สอดคล้อง กับนิยามศัพท์ที่ระบุไว้

หากข้อความ/ข้อความข้อใดที่ท่านพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีความเหมาะสมหรือสมควรปรับปรุงแก้ไข ขอความกรุณาเสนอแนะไว้ข้างท้ายเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพต่อไป

* **หมายเหตุ** แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 ใช้สำหรับครูผู้สอนท่านนั้น

ข้อที่	ข้อรายการ	ค่า IOC	แปลผล
1	ผู้บริหารโรงเรียนมีการศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลเพื่อกำหนดแนวคิดและกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียน	0.6	ใช้ได้
2	ผู้บริหารโรงเรียนใช้ข้อมูลของโรงเรียนเพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาโรงเรียน	0.6	ใช้ได้
3	วิสัยทัศน์ของโรงเรียนได้มาจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนปัญหาและอุปสรรคของโรงเรียน	0.8	ใช้ได้
4	ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้อภิปรายและร่วมกันวางแผนอนาคตของโรงเรียน	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดภาพในอนาคตของโรงเรียนจากข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1	ใช้ได้
6	ผู้บริหารโรงเรียนมีแนวทางในการวิเคราะห์ ข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนที่จะสรุปหรือตัดสินใจนำวิธีการใหม่ๆ มาใช้	1	ใช้ได้
7	ผู้บริหารโรงเรียนมีใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ร่วมกับความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างภาพอนาคตของโรงเรียน	0.6	ใช้ได้
8	ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมชี้แจงและสื่อสารในรายละเอียดของวิสัยทัศน์ให้คณะครูทราบ	1	ใช้ได้
9	ผู้บริหารโรงเรียนมีการพบปะพูดคุยกับคณะครูให้เห็นถึงภาพในอนาคตของโรงเรียน	1	ใช้ได้
10	ผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างแรงจูงใจและเต็มใจ เพื่อให้ยอมรับในวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นมา	1	ใช้ได้
11	ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อให้บุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียนเข้าใจเป้าหมายของการพัฒนาโรงเรียน	1	ใช้ได้
12	ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีข้อสงสัยหรือไม่เห็นด้วยในวิสัยทัศน์ของโรงเรียนได้เข้าพบเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	0.8	ใช้ได้
13	ผู้บริหารโรงเรียนเผยแพร่ทำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้กับนักเรียนและบุคลากรทั้งภายในและภายนอก	1	ใช้ได้
14	ผู้บริหารโรงเรียนใช้สื่อหลากหลายประเภทเผยแพร่วิสัยทัศน์ของโรงเรียน	1	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อรายการ	ค่า IOC	แปลผล
15	ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำวิสัยทัศน์ลงสู่การปฏิบัติจริง	0.8	ใช้ได้
16	ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้บรรลุผล	0.6	ใช้ได้
17	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ให้ประสบความสำเร็จ	1	ใช้ได้
18	ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งเน้นให้คณะครูและบุคลากรมีความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	0.6	ใช้ได้
19	ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกในการปฏิบัติงานให้บรรลุวิสัยทัศน์	1	ใช้ได้
20	ผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างทีมงานในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	1	ใช้ได้
1	โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม	1	ใช้ได้
2	โรงเรียนมีแผนยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม	1	ใช้ได้
3	โรงเรียนมีการบรรจุหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนและชุมชน	1	ใช้ได้
4	โรงเรียนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม	1	ใช้ได้
5	โรงเรียนมีการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม	1	ใช้ได้
6	โรงเรียนมีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	1	ใช้ได้
7	โรงเรียนนำผลการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1	ใช้ได้
8	ผู้บริหารโรงเรียนมีการปลูกฝังค่านิยมด้านการดูแลและพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากรในโรงเรียนเช่น การปลูกป่า, การรักษาความสะอาด	1	ใช้ได้
9	โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมสร้างความตระหนักต่อผลเสียของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เช่น ประชุม, อบรม, ศึกษาดูงาน	1	ใช้ได้
10	มีการฝึกปฏิบัติการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน	1	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อรายการ	ค่า IOC	แปลผล
11	โรงเรียนอำนวยความสะดวกการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	1	ใช้ได้
12	โรงเรียนมีการจัดสถานที่ให้สวยงามร่มรื่น เหมาะกับการผ่อนคลาย	1	ใช้ได้
13	โรงเรียนมีการเสริมแรงโดยการให้รางวัลกับบุคลากรที่มีการดำเนินงานที่ดีด้านสิ่งแวดล้อม	1	ใช้ได้
14	บุคลากรในโรงเรียนมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	1	ใช้ได้
15	โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน	1	ใช้ได้
16	โรงเรียนมีการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	1	ใช้ได้
17	โรงเรียนมีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน	1	ใช้ได้
18	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานที่สำคัญของชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่น ศาสนสถาน, สวนสาธารณะ	0.8	ใช้ได้
19	โรงเรียนและชุมชนมีการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	0.6	ใช้ได้
20	โรงเรียนมีการบูรณาการด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับการป้องกันโรคติดต่อภายในชุมชนเช่น โรคไข้เลือดออก	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 2

คำชี้แจง:

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้คือครูผู้สอน
2. แบบสอบถามนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. การศึกษาในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งในการวิจัยเพื่อจบการศึกษาโดยใช้ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประจำ และการพิจารณาของผู้บังคับบัญชา แต่อย่างไรก็ตาม ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง
4. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน
ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

นางสาวอุไรวรรณ ไชยโย
นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของ
ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ขนาดโรงเรียน

ขนาดเล็ก (นักเรียนจำนวนระหว่าง 1 – 120 คน)

ขนาดกลาง (นักเรียนจำนวนระหว่าง 121 – 500 คน)

ขนาดใหญ่ (นักเรียนจำนวนระหว่าง 501 คน ขึ้นไป)

3. วุฒิทางการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. กลุ่มสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน แล้วพิจารณาว่าผู้บริหารโรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้นระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนของท่าน เพียงข้อเดียวของข้อคำถามทั้ง 20 ข้อโดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง มีวิสัยทัศน์ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีวิสัยทัศน์ระดับมาก
- 3 หมายถึง มีวิสัยทัศน์ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีวิสัยทัศน์ระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีวิสัยทัศน์ระดับน้อยที่สุด

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับวิสัยทัศน์				
	5	4	3	2	1
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์					
1. ผู้บริหารโรงเรียนมีการศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลเพื่อกำหนดแนวคิดและกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียน					
2. ผู้บริหารโรงเรียนใช้ข้อมูลของโรงเรียนเพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาโรงเรียน					
3. วิสัยทัศน์ของโรงเรียนได้มาจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคของโรงเรียน					
4. ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้อภิปรายและร่วมกันวางแผนอนาคตของโรงเรียน					
5. ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดภาพในอนาคตของโรงเรียนจากข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
6. ผู้บริหารโรงเรียนมีแนวทางในการวิเคราะห์ ข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนที่จะสรุปหรือตัดสินใจนำวิธีการใหม่ๆ มาใช้					
7. ผู้บริหารโรงเรียนมีใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ร่วมกับความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างภาพอนาคตของโรงเรียน					
8. ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมชี้แจงและสื่อสารในรายละเอียดของวิสัยทัศน์ให้คณะครูทราบ					

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับวิสัยทัศน์				
	5	4	3	2	1
ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ (ต่อ)					
9. ผู้บริหารโรงเรียนมีการพบปะพูดคุยกับคณะครูให้เห็นถึงภาพในอนาคตของโรงเรียน					
10. ผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างแรงจูงใจและเต็มใจ เพื่อให้ยอมรับในวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นมา					
11. ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อให้บุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียนเข้าใจเป้าหมายของการพัฒนาโรงเรียน					
12. ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีข้อสงสัยหรือไม่เห็นด้วยในวิสัยทัศน์ของโรงเรียนได้เข้าพบเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
13. ผู้บริหารโรงเรียนเผยแพร่ทำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้กับนักเรียนและบุคลากรทั้งภายในและภายนอก					
14. ผู้บริหารโรงเรียนใช้สื่อหลากหลายประเภทเผยแพร่วิสัยทัศน์ของโรงเรียน					
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์					
15. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำวิสัยทัศน์ลงสู่การปฏิบัติจริง					
16. ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้บรรลุผล					
17. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ให้ประสบความสำเร็จ					
18. ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งเน้นให้คณะครูและบุคลากรมีความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
19. ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกในการปฏิบัติงานให้บรรลุวิสัยทัศน์					
20. ผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างทีมงานในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน แล้วพิจารณาว่าโรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้นระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติของโรงเรียนเพียงข้อเดียว ของข้อคำถามทั้ง 20 ข้อโดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อยที่สุด

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	ระดับการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
ด้านนโยบายและการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา					
1. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม					
2. โรงเรียนมีแผนยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม					
3. โรงเรียนมีการบรรจุหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนและชุมชน					
4. โรงเรียนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม					
5. โรงเรียนมีการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม					
6. โรงเรียนมีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม					
7. โรงเรียนนำผลการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
8. ผู้บริหารโรงเรียนมีการปลูกฝังค่านิยมด้านการดูแลและพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากรในโรงเรียนเช่น การปลูกป่า, การรักษาความสะอาด					
ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม					
9. โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมสร้างความตระหนักต่อผลเสียของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เช่น ประชุม, อบรม, ศึกษาดูงาน					
10. มีการฝึกปฏิบัติการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน					
11. โรงเรียนอำนวยความสะดวกการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม					

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	ระดับการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
12. โรงเรียนมีการจัดสถานที่ให้สวຍงามร่มรื่น เหมาะกับการผ่อนคลาย					
13. โรงเรียนมีการเสริมแรงโดยการให้รางวัลกับบุคลากรที่มีการดำเนินงานที่ดี ด้านสิ่งแวดล้อม					
14. บุคลากรในโรงเรียนมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม					
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม					
15. โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน					
16. โรงเรียนมีการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน					
17. โรงเรียนมีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน					
18. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานที่สำคัญของชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น ศาสนสถาน สวนสาธารณะ					
19. โรงเรียนและชุมชนมีการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน					
20. โรงเรียนมีการบูรณาการด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับการป้องกันโรคติดต่อภายในชุมชนเช่น โรคไข้เลือดออก					

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาวอุไรวรรณ ไชยโย
วัน เดือน ปีเกิด	2 เมษายน 2527
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	209/1 หมู่ 3 ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2539	ประถมศึกษา จาก โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 1 อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนพระนารายณ์ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2545	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ลพบุรี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2549	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) วิชาเอกเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2556	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการบริหารการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร